

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an 2 fl. (4 coroane).
Pe o jumătate de an 1 fl. (2 coroane).

Pentru România 10 lei anual.

Abonamentele se fac la „Tipografia”, soc. pe acțiuni, Sibiu.

Apare în fiecare Duminică

INSERTATE

se primesc în biroul administrației (strada Poplăcii nr. 15).

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr. a treia oară 5 cr.: și timbru de 30 cr.

Columna lui Traian încununată de Români.

În numerii de mai nainte am arătat, că din prilejul congresului orientaliștilor mai mulți Români au luat parte la congres, ca membri, ducându-se la Roma, unde s'a ținut congresul. Între acestia este naționalistul bătrân V. A. Urechia, Tocilescu, prof., Sefendache, d-na Smara, Leria și alții mai mulți.

Românii la Roma s'au purtat minunat, încât au făcut cinste și vază nației române. În congres au ținut mai multe prelegeri (vorbiri de științe), arătând starea și drepturile Românilor, precum și alte lucruri de pe la noi. Vorbirile acestea au fost primite foarte bine și Românii cari le-au ținut au fost mult lăudați, atât în congres, cât și în foile italiene.

Culmea însă au ajuns-o Românii prin încununarea columnei lui Traian, care s'a făcut foarte sărbătorește și cu mare pompă.

Deja când au plecat Românii de acasă, din București la mama Roma, de unde ne tragem noi, au hotărât să încununare columna (stilpul) marelui împărat Nerva Ulpia Traian, urzitorul neamului nostru românesc în Dacia. De aceea au și dus cu ei o frumoasă cunună de bronz, lucrată cu mare măiestrie. Sosind Românii la Roma s'a hotărât ziua de Joi, 12 Octomvrie pentru încununare, la care sărbătoare au luat parte cei mai fruntași bărbați și doamne din Roma, dovedind astfel iubirea lor frățască față de poporul nostru.

Încununarea s'a făcut cu o pompă deosebită și Românii au fost îmbrățișați așa de cu drag, aplaudați și lăudați, încât ziua aceasta a fost o zi din cele mai mărețe pentru Români.

Sărbarea.

Eată cum s'a petrecut sărbarea aceasta de mare însemnatate:

La 8 ore dimineața deja dl Urechia era în Forum (piață) luând măsurile pentru sărbare. Stradele de-alături erau împodobite cu steaguri. O numeroasă armată municipală ținea ordinea și împodobia cu frumoase și strălucite uniforme anticul Forum (piața veche).

Încet încet veniră toți Românii prezenți la Roma. Între ei era și badea Cârțan, care nu se poate, vezi bine, să lipsească dela o sărbare națională. Românii luară loc la dreapta columnei lui Traian; la stânga luară loc prietenii Românilor, Italieni, în mare număr. Amintim dintre ei pe deputații și senatorii cari

au vizitat acum doi ani Bucureștii în frunte cu Pierantonio, Pandolfi, Felice, Santorino, Nocito etc.

De columna lui Traian se atârna tricolorul român.

La 9 ore se începe ceremonialul solemn. Musica municipală cântă imnul regal italian. Domnii Urechia, Tocilescu și Holban, es întru întâmpinarea Escel. Sale dlui ministru Baccelli. Imensele aplause a mii de spectatori salută sosirea reprezentantului guvernului italian și a primarului. Corul organizat de dl Urechia cântă imnul „Gîntea latină” de Alesandri, musica de Marchetti. Aplause mari.

Vorbirea dlui Urechia.

Apoi dl Urechia ia cuvântul și rostește într-o italiană perfectă vorbirea sa, în nenumărate rinduri întreruptă de salve de aplause, care durară mai multe minute.

Dl Urechia a arătat, că popoarele, cari sînt de aceeași obârșie — cum sînt de fapt Românii și Italienii — rămân înfrățite, chiar și dacă n'au aceeași limbă, cât timp au aceleași însușiri sufletești. Acestea sînt aceleași — a zis Urechia — la Italieni și la Români.

„O singură deosebire e: Italianul a rămas în casa părintească și a cam uitat pe fratele său depărtat; pe când Românul n'a pierdut din minte casa părintească, Roma.”

Urechia a dovedit apoi cum conștiința națională latină n'a lipsit nici odată poporului român și cum acest popor atribuie tot ce este mare pe pământ și în cer lui Traian.

Urechia sfîrși discursul zicînd:

„Nu cunosc altă zi mai mare decât cea de azi, când un mare ministru al națiunii italiene sigilează la picioarele columnei lui Traian legământul de frăție neînfrîntă între poporul italian și cel român.”

Dl Baccelli strînse cordial mîna dlui Urechia și-l trase lângă sine cu o iubire văzută și mult aplaudată de lume.

Vorbirea lui Baccelli.

După aceasta vorbi ministrul în vîșmîntului Baccelli.

„Eu, care astăzi sînt în fruntea educației naționale, mă simt fericit, o Români, că vă pot da ca exemplu tineretului italian, ca o comoară de iubire pentru țeară și nu mă fereșc a spune, că acest tesaur se păstrează mai bine de aceia, cari sînt departe de patrie, decât de aceia cari se găsesc într'însa și care uită prearepede și sângele vîrsat, și eroismul îngropat.

„Vă salut pe voi, cari n'ați fost nici-odată învinși.”

„O Românilor! Voi sînteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romei, voi sînteți o pagină deschisă din marea carte a istoriei Romanilor, dar' nu și o pagină uitată, din contră ea e însemnată de cea mai mare iubire și admirațiune.

„Coroana de bronz, pe care voi o depuneți la picioarele acestei columne, istoria, această mare justifiară a oamenilor și lucrurilor, o va depune într-o zi peste patria voastră, arătându-o întregii omeniri ca un exemplu de nesfîrșită iubire pentru mărirea Romei, ai cărei demni fii sînteți.”

Vorbirea a provocat mare însuflețire și vii aplause.

Alte vorbiri.

Primarul — prosindacul — Galluppi, celebrul profesor universitar, — rosti apoi discursul său plin de cunoștințe din istoria Românilor. Numele lui Horia provocă aplause de nesfîrșit.

Dl Tocilescu luă apoi cuvântul și în 20 de minute rosti o cuvîntare plină de fapte istorice și de o frumusețe rară. Aplause numeroase.

Doamna Smara urmă cu cuvîntarea ei poetică. După aceea urmară discursurile în șirul aceasta:

Dl Sefendache aduce închinare lui Traian din partea Severinului. El zice:

„Aparținînd unui oraș care se numește Turnul lui Severin, unde se află ruinele podului lui Traian pe Dunăre, simt datoria de a manifesta admirația mea și de a depune la picioarele columnei lui Traian, marelui împărat, omajiile celei mai adânci venerațiuni.”

Dl Milescu, reprezentantul societății de cultură macedo-română din partea acesteia. (Aplause).

Dl Derviş Ima în numele Albanizilor din România, cari se bucură văzînd reînodarea frăției italo-române.

Dl Cazzavilan într-o caldă cuvîntare exprimă recunoștința Italienilor, cari trăiesc în România și laudă patria română în aplausele Italienilor.

D-na Attili, marea poetă italiană ceteste în un tunet de aplause, versurile ei Ai fratelli di Romania (Fraților din România).

Distinsul filo-român Brutto-Amante ține o caldă cuvîntare în onoarea Românilor și a lui Traian. (Vii aplause).

Șirul cuvîntărilor îl încheie dl De Lucca, prieten mai nou, dar' viguros al Românilor.

El a zis:

»La picioarele acestei columnă, azi un nou pact se încheie între fiii Daciei și fiii Italiei.

»Amândouă popoarele, după-cum au glorie comune de păzit, au și un scop comun de urmat: să apere gândirea și civilizația latină de toate cursele inamicilor.

»Dacă vom fi uniți, vom fi tari și nu se va pute să nu ne surîdă victoria, cum ne surîde azi glorios acest soare al Romei.

Apoi coroana a fost depusă la baza columnei lui Traian, în sunetul marșului Romei, cântat de musică.

Însuflețirea era de nedescris. Italienii și Românii s'au îmbrățoșat.

La alte monumente.

De aici, dela columnă, Românii s'au dus și au încununat mormântul lui Victor Emanuel, cel dintâiu rege al Italiei unite, apoi au încununat monumentul marelui bărbat de stat Cavour și a eroului Garibaldi. În tot locul s'au ținut vorbiri frumoase. Cu deosebire a fost frumoasă vorbirea lui Cazzavilan, directorul foii »Universul« din București, ținută la monumentul lui Garibaldi. El a zis:

— »Fraților Români!

»Ca vechiu garibaldian, ca Italian care locuiește de atâția ani în România, unde 'mi-ați arătat cea mai mare dragoste, e datoria mea, să vă mulțumesc din suflet de nobila idee ce ați avut de a pune azi o coroană la picioarele acestei statue, care reprezintă una din cele mai mari figuri ale secolului nostru.

»Garibaldi n'a făcut nimic pentru voi, Românilor, de oare-ce n'a avut ocazia, dar' vă pot asigura, că inima lui a fost totdeauna pentru voi.

»Să strigăm deci să trăească memoria lui Garibaldi!

Cu aceasta s'au sfârșit frumoasele și înălțătoarele serbări din Roma. Ele ori-când 'și-ar fi avut o mare însemnătate pentru noi, dar' acum, în zilele aceste, când Românii de sub oblăduirea ungurească, precum și cei din Bucovina, trec prin cele mai grele încercări, serbările sunt de o îndoită însemnătate pentru neamul românesc.

S'a văzut în Roma de nou, că în lumea cultă neamul românesc are foarte mulți prieteni, cari petrec cu luare aminte soarta noastră și sunt gata la prilej a ne sta în ajutor.

Aceasta pentru apăsătorii nostri e descurajator, ear' pe noi ne îndeamnă puternic a urma mai departe lupta pentru apărarea și recăștigarea sfintelor noastre drepturi naționale....

Bosniacii. Locuitorii din Bosnia stau sub ocârmuirea »părintească« a ministrului comun de finanțe Kállay. Ministrul Kállay e Maghiar, prin urmare modul de tratare la care sunt supuși Bosniacii, e cel — unguresc dela noi. Indignați până la suflet de volnicile ministrului lor, tinerii bosniaci, studenți la universitatea din Viena, au mers în 13 l. c. la locuința ministrului Kállay și 'i-au făcut o demonstrație. Erau cam la două sute de Bosniaci, însoțiți de Sloveni și de Croați. Causa nemulțumirii Bosniacilor e, că până acum studenții primiau stipendiile în bani, ear' cu începerea anului curent școlar ministrul le-a făcut un convict, în care a introdus regimul cel mai sever. Nime n'are voie să meargă decât numai la prelegeri, la universitate. Bani nu au voie să primească nici de acasă, nici dintr'altă parte. Dacă li-se trimite, se confiscă. Bosniacii s'au revoltat pentru atâta asprime și de aceea au făcut demonstrația.

De peste săptămână.

Veste grea din România. — Conferențe preoțești. — Din Vaidei.

O veste ce ne-a umplut sufletul de griji și dureri, ne-a venit Sâmbăta trecută prin telegraf din București. E vestea, că micul principe Carol, fiul moștenitorului de tron Ferdinand, s'a îmbolnăvit greu în urma unei răceli. Îi e atacată plămâna dreaptă și are friguri și febrințeli mari. Toată țara e în spaimă. Micul principe e nădejdea și dragostea fiecărei suflări românești, fiind el născut în țeară și botezat în legea românească și crescut acolo. El ar fi întâiul, care ajungând pe tronul român ca Rege, ar fi Rege deplin român și ca chemare și ca lege, și crescut aci în țeară.

Grija e așa de mare, că zi de zi lipesc pe străzile Bucureștilor vestile despre starea sănătății lui, ear' regina Angliei, căruia micul principe îi vine

ceva nepot, a cerut să 'i-se trimită zi de zi telegrafic știri despre mersul boalei iubitului bolnav. Principele, e în vîrstă de 6 ani.

Săptămâna trecută, Joi și Vineri, Sibiul era plin de protopresbiteri. Pe străde, în razele soarelui tomnatic, străluceau viu brânele purpurii, ca niște flori în livadă. Părea că am fi la un sinod ori congres.

De astă-dată nu era nici sinod, nici congres, nici altă manifestație. Peste tot protopopii așa de numeroși, — dacă nu toți — n'au venit la Sibiul să paradeze, ci să lucreze. Și au lucrat. Au lucrat bine, cum se vorbește, și pot să se reîntoarcă mulțumiți acasă.

Bătrânul, dar' neobositul Metropolit Mețianu, a întrunit în jurul său pe toți protopopii, întocmai ca un părinte pe fiii săi mai mari, la sfat. A sfătuit asupra conferențelor preoțești, tractuale, cari vor avea să se țină în curînd, după programul stabilit, ce se va publica printr'un circular.

E o inovație fericită, inițiată de zelosul arhieru.

Cu acest prilej P. Sfinția Sa a căutat să cunoască personal pe fiecare protopop, cum și tractul, împrejurările speciale în cari se află. S'a informat despre toate și tuturor și fiecărui li-a dat câte un sfat, câte un indemn special pentru muncă. Protopopii se întorc foarte mulțumiți și însuflețiți, ca în curînd să întrunească și ei, asemenea, pe preoții din tract, fiecare în jurul său, la sfat, la conferențe preoțești.

Eată cum lucră harnicul Metropolit.

Duminecă a fost adunarea despărțământului Orăștie al »Asociațiunei« la Vaidei. S'au ținut două disertații despre stupărit. S'au împărțit cărțile populului. S'a ales comitetul de nou și s'au adunat 198 fl. pentru »Asociațiune«. Seara s'a jucat o piesă teatrală. Poporul a participat în număr frumos. N'a fugit de domni ca la Poplaca.

DIN LUME.

Răsboiul dintre Anglia și Transvaal.

Lumea politică se interesează acum de răsboiul dintre Anglia și Transvaal din africa-de-meazăzi. Trupele Transvaalului, cu care ține și statul Oranje, au intrat în pământul stăpănit de Englezi, dar' lupte hotărîtoare până acum n'au fost. Răsboiul curge în două lo-

una, despre istețimea, hărnicia, serioșitatea și cruțarea Românilor ardeleni, calități cari cu mândrie îi pune în fruntea neamului nostru, ca un model demn de urmat în toate manifestările vieții noastre sociale, economice și naționale.

Cuvintele călduroase ale dlui Delavrancea au fost acoperite de entusiaste aplause. Puțin în urmă sosește în sală dl general Algiu, prefectul poliției, împreună cu dl Dristorianu, directorul său. Primirea ce li-s'a făcut a fost cât se poate mai frumoasă. Distingii oaspeți luând loc la o masă anume aranjată pe scenă, unde s'a servit mai multe sticle de »champagne« oferite de dl D. M. Bragadiru, marele comerciant de bere, — se delectează bine mai multe ore în priveliștea ce-ți oferea variile și frumoasele porturi și jocuri ardelenesti. »Călușorul«, »Bătuta« și »Romanul« au stors admirația tuturor, precum și curioasele învîrtiri de »pe sub mână«. În timpul acesta sosind mai multe telegrame, din partea dlui C. Mile, directorul ziarului »Adevărul«; I. Ursu, profesor în Brăila etc., prin cari se felicitau organizatorii serbării, se cetesc și publicul le primește cu aplause.

FOITA.

Frați pentru frați.

București, 10 Oct. n.

Am să vă scriu lucruri îmbucurătoare de aici. Însoțirile Românilor ardeleni au început acum a se afirma cu isbândă în fața publicului din România.

Începutul fericit 'l-a deschis Reuniunea »Frăția« a Românilor transilvăneni din comuna Cafa, condusă atât de conștient și bine de energicul și zelosul ei președinte dl Ignatie Mircea, avocat.

Comitetul acestei societăți luând în considerare starea deplorabilă, în care se află bieții țărani de aici în urma nenorocitului an secetos, a hotărît organizarea unor serfi de mari serbări populare, pentru a veni frățeste în ajutorul lor: frați pentru frați. Impresia frumoasă ce a făcut în publicul românesc această laudabilă inițiativă, e de nedescris.

Prima serbare s'a ținut Duminecă seara, 26 Septemvrie st. v. la »Braga-

diru«, Calea - Rahovei. Spațioasa sală foarte draguț aranjată și împodobită cu flori, ghirlande de brazi, drapele și lampioane răspânditoare de o feerică lumină, avea un aspect de toată frumuseța.

Trei musici, dintre cari una militară, delectau numărul public asistent cu cele mai felurite arfi naționale și de petrecere. La orele 10 seara sosește în sală patronul serbării, dl primar al capitalei Barbu Stefanescu-Delavrancea, sincerul și marele apărător al cauzei Românilor de peste munți. D-sa intră în sală însoțit de comitetul »Frăției«, de domnul Barbu Păltineanu, deputat, Popescu, inginer, Septimiu B. Murășanu, secretarul Ligei, Zane și Conta, membri în comitetul național studentesc etc. Musicile intonează »Deșteaptă-te Române«, ear' uralele puternice »de să trăească« păreau că n'o să se mai sfîrșească.

Ajuns pe scenă, unde a fost salutat de dl Mircea printr'o frumoasă și patriotică cuvîntare, dl Delavrancea în mijlocul unei tăceri solemne își ridică vocea, vorbind cu neîntrecută măiestrie și vervă despre folosul Reuniunilor, accentuând mai ales cu multă căldură convingerea ce a avut-o întotdeauna,

curi, la granița apuseană a Transvaalului și în Natal.

Eată știrile mai nouă:

La granița apuseană.

Cea dintâiu încăierare s'a întâmplat la apus, la orașul *Mafeking*. Acest oraș dimpreună cu *Vrijburg*, *Kimberley* etc. se află lângă calea ferată, care trece din țeara Cap, de-alungul graniței vestice a statelor Oranje și Transvaal și străbate spre nord în *Rhodesia*. Buri, sub comanda generalului *Cronje* au început Joi noaptea atacul contra orașului *Mafeking*, care a fost pus în stare de apărare de către comandantul englez *Baden-Povell*. Resultatul atacului încă nu e cunoscut.

Tot aici Buri au atacat un tren pancerat, care plecase din *Vrijburg* și ducea două tunuri și o trupă de geniu. Trenul a fost aruncat în aer și mai mulți oameni uciși. Sîrmele de telegraf și șinele dintre *Vrijburg* și *Mafeking* au fost stricate și astfel legătura s'a întrerupt.

În Natal.

În Natal Buri au pîntruns spre meazăzi către orașul *New-Castle*, care fiind părăsit de către Englezi, a fost ocupat de Buri, comandați de generalul *Jan Cock*. De altă parte trupele statului Oranje în număr de 12 mii, trecînd prin pasul *Van Rennen*, au intrat în Natal și au de scop să se întâlnească cu Buri la *Ladysmith*, oraș întărit, aflător spre sud dela *New-Castle*.

În *Ladysmith* este adunată o forță însemnată a Englezilor. O telegramă anunțase, că aici încă s'a început lupta între Buri și trupele generalului *Withe*. Știrea aceasta se îndreaptă prin o depeșă oficială, că *Withe* a eșit cu trupele sale din *Ladysmith*, dar luptă nu s'a dat, căci *Withe* s'a reîntors în oraș.

Mai amintim, că comandantul suprem al tuturor trupelor engleze din Africa-sudică, generalul *Buller*, a plecat numai în 14 l. c. din Anglia. După sosirea lui în Africa se vor face operațiuni mai însemnate din partea Englezilor.

Din toate părțile.

Din Serbia. — Din America. — Din Anglia.

Scupcina a primit noul proiect de contribuție, prin care se ușurează țăranimea și se supun la dare mai mare banherii și proprietarii de imobile din orașe.

Știri sosite la *New-York* vestesc, că răscoala din Venezuela are succese tot mai mari. Cele mai multe orașe sînt în stăpâ-

nirea răsculaților. Numărul lor crește din zi în zi. Se zice, că *Andrade* și alți oficiali au de gând să se refugieze în străinătate.

Parlamentul englez a fost deschis în 17 l. c. Foile scriu, că stăpînirea engleză va cere să se voteze 10 milioane de funți sterlingi (cam 100 milioane florini) pentru cheltuielile războiului din Africa.

Din pildele altora.

Miscarea Croaților.

Dintre popoarele căzute sub oblăduirea coroanei ungare, cel mai norocos e poporul croato-serb din *Croația* și *Slavonia*, la partea de meazăzi-apus a Ungariei. Croații nu-s mai mulți ca noi Români în această țeară, dar au trăit în împrejurări mai norocoase, la 1848 au prins și ei arma contra Ungurilor cerîndu-și neatîrnare de ei, și și-au și ajuns scopul în măsură însemnată. Ei au ajuns a fi recunoscuți ca țeară de sine stătătoare, dară ținîndu-se de coroana ungara, și avînd la olaltă cele mai multe treburi publice cu Ungaria. Își are însă și dieta sa proprie, care hotărăște trebile bisericești, școlare și administrative, în parte justițiară (ale dreptului), cari sînt neatîrnătoare de ale Ungariei.

Dar' popor dornic de deplină neatîrnare și popor de viață, poporul croat, care mult a înaintat și în cultură și în avere mai ales prin școalele sale bune și multe, — el azi pășeste mai departe față de Ungaria, și acum încep a cere cu tot mai multă hotărîre, că și în chivernisirea venitelor țerei să fie lăsați liberi și să nu se mai adune averile lor în Buda-pesta și de acolo să li-se înapoieze ce bineplăce domnilor maghiari! Căci, zic ei cu tot dreptul, lucru cu cale e, ca noi să ne chivernisim venitele țerei, din cari apoi voi (statul ungar cu care trăește în legătură) ne cereți o parte dreaptă la coperirea sarcinilor obștești, cum e susținerea armatei, a ministerului trebilor din afară, etc. și noi vă dăm regulat partea noastră. Încolo să fim noi domni pe averile noastre!

Pe 22 Octomvrie e conchemată o mare adunare a poporului croat, care pe lângă că va cere aceste lucruri dela cărmuitorii sei, ca ei apoi să o ceară dela guvernul unguresc, vor cere totodată, ca *Dalmația*, fâșia de pământ vecin cu ei, între *Croația* și *Mare*, locuită de frați de sînge slav ca și *Croația-Slavonia*, — să fie și ea alipită la *Croația*, contopită într-o singură țeară, chivernisită într-una, căci de aceea sînt țeri surori de sînge, și pentru-că împreunate ar porni pe drumul unei mai mari înfloriri și una și alta!

prin participarea la sîrbarea lor a unora din cei mai distinși oameni ai țerei, au hotărît, după-cum se vorbește, ca să continue cu munca lor desinteresată și pentru binele deobște organizînd mai multe sîrbări, dintre cari una care se va da la sîrbătorile Crăciunului, să fie pentru cantinele școlare din *România* și *Transilvania*, ear' alta la *Sf. Paști* pentru fondurile *Ligei culturale*. *Dathena*.

RIS.

Care de care.

Într-o adunare se vorbea despre mașini. Un om spunea, că a văzut o mașină, în care se băga pe deasupra grâu și pe dedesubt eșia pită caldă coaptă.

Asta nu e nimic, răspunse altul, voind a spune una și mai cu forfoiu. Eu am văzut în Viena o mașină, în care pe deoparte se băga struguri, ear' pe ceealaltă parte un ucenic scotea oamenii beți gata. Împărt. de *Teodor Toma*.

Planul e mare și greu. Dar' oamenii și popoarele cu dor de viitor mai bun, îndrăznețe, nu se sparie de greutate, ci mișcă toate petrele pentru a ajunge de nu azi, mâne, la o țintă mai înaltă, mai fericitoare.

Îndeosebi, însă, precum vedem, simțimentul înrudirii de sînge, de neam, e care hotărăște pe popoare la pași prin cari mărirea neamului, binele lui, să fie înaintat!

Esposițiile economice din Sibiiu.

Comitetul central al Reuniunii agricole a trimis direcțiunilor școlare de prin comune următoarea rugare:

Onorabilă direcțiune școlară!

Precum vă este cunoscut, Reuniunea noastră agricolă va ține în zilele din 22—29 Octomvrie n. c. aici în Sibiiu o esposiție de poame, struguri etc. și derivatele lor, esposiție împreună cu distribuire de premii în bani și diplome de recunoștință.

Cum Sibiiul este centrul Reuniunii transilvane agricole săsești, conlocuitorii nostri sași — cari până aci au aranjat mai multe asemenea esposițiuni bine reușite atât în ce privește obiectele espuse, cât și cu privire la cercetarea lor chiar și prin copii de școală din mari depărțări — vor arăta deosebit interes față de această întreprindere a noastră, dela reușita căreia atîrnă ridicarea vazei economilor nostri din comitat.

Comitetul central își dă din parte-și toată silința, ca esposiția noastră reușită să fie, dar' este convins, că buna reușită condiționată este de conlucrarea tuturor factorilor competenți din comitele noastre, între cari în primul loc consideră **corpul nostru învățătoresc**.

Cătră acest brav factor ne îndreptăm cu frățească rugăminte să binevoiască a lua în a sa mână această afacere, a se constitui în comitet local cu chemarea de a aduna și espeda obiectele de espus, (poame nobile în stare naturală sau uscate, vinuri, rachiuri, oțeturi, lictaruri etc. etc., cu un cuvînt tot ce cade în cadrul pomăritului); mai departe a insista pe lângă părinții școlarilor, ca să concedă copiilor lor a se prezenta corporativ sub conducerea corpului învățătoresc în una din zilele din 22—28 Oct. n. aici în Sibiiu, unde se cerceteze esposiția. Prin aceasta pe lângă că li-s'ar cauza copiilor de școală o deosebită plăcere și bucurie de a vedea Sibiiul, dar' ar și profita din lucrurile espuse și văzute, cum și din prelegerile, ce se vor ține din pomărit și mai pe sus de toate am arăta străinilor, cum bravul nostru corp învățătoresc ține să deprindă tinerimea școlară a cunoaște din fragedă etate *instituițiunile culturale*, ce tind a promova bunăstarea economică a țeranului nostru.

În ce privește taxa de intrare minimală la esposiție, rămîne să ne acomodăm propunerilor d-voastre.

De încheiere ne permitem a ruga onorabila direcțiune să binevoiască a ne vesti de cu vreme despre dispozițiunile luate în acest obiect și a ne numi ziua, în care școlarii d-voastră eventual ar sosi la Sibiiu.

Mulțumind înainte on. direcțiuni pentru spriginul oferit, o rugăm să primească asigurarea despre dragostea frățească, ce i-o păstrăm.

Sibiiu, 13 Octomvrie n. 1899.

Comitetul central al Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu.

Dem. Comsa. V. Tordășianu.
president. secretar.

Tărzîu după ciasurile 12, retrăgîndu-se dl *Delavrancea* și gener. *Algîu*, li-se fac ovațiuni frumoase. Jocul continuă apoi earăși vesel și cu foc în mijlocul unei animații generale până în zori de ziuă.

Deși timpul era nefavorabil, plouînd mai toată noaptea și sala *»Bragadiru«*, departe de centrul orașului, totuși sîrbarea, considerată atât din punctul de vedere moral, cât și material mai ales, a avut o reușită mulțumitoare. Încasările, după-cum am auzit, și cari se vor vîrsa în fondul pentru ajutorarea țăranilor săraci, sînt de câteva mii de lei.

Dar' dacă sîrbarea asta reușise atât de bine, e de a se mulțumi în primul rînd membrilor din comitetul societății, cari emulau în plasarea biletelor. Numai președintele societății dl *Mircea* a vîndut mai mult de 600 lei bilete, asemenea și cassarul dl *Ghiță Teodoru* și dl *G. Făgărășianu*, secretarul *»Frăției«*, apoi dlui *M. Bragadiru*, care a binevoit a pune la dispoziția societății sale loanele și luminatul gratuit.

Membrii comitetului acestei societăți, încântați de onoarea ce li-s'a făcut

SCRISORI.

Sfințirea bisericeii din Liget.

Liget, 24 Septembrie 1899.

(Urmare și fine).

În 20 Septembrie, ziua Nașterii Preacuratei Vergure Maria, la 8 ore a. m. s'a anunțat începerea sfințirii. Între oaspeții străini veniți aici cu această ocaziune am însemnat pe următorii domni: vicecomitele comitatului Timiș, dl Kapdebo Gergely, consilierul ministerial și prefect al domeniului de Ciacova Szürü Kálmán, deputatul dietal al cercului Ciacova Mayer Károly, cassarul domeniului de Ciacova Náway Emil, protopretorul Györi Imre, protopopul gr.-ort. al Ciacovei Ioan Pinciu, protopretorul onorar Szabó János, medicul cercual Ioan Maier din Jebel, notarul comunal Laposa Károly, marele proprietar și avocat Vichentie Pop din Jebel, familia notarului în pensie Dimitrie Binboș din Bucoveș, familia notarului din Jebel Marcu Loichiță, familia preotului Corneliu Gherga din Bucoveș ș. a.

La orele 9 a. m. în procesiune din 12 preoți a fost condus Il. Sa dela casa parochială la biserică. După sfințire s'a slujit sfânta liturgie. La liturgie a cântat Reuniunea de cântări din Vărădia și corul gr.-cat. din Liget. Culmea solemnității a fost vorbirea arhierului nostru iubit, rostită de pe amvon. A desvoltat însemnătatea ce o are biserică mai ales în zilele vitrege în cari trăim astfel, încât a pus în uimire pe publicul ascultător, chiar și străinii prezenți, în decursul predicii nu-și mai luă ochii de pe iubitul nostru arhier.

După sêvîrșirea serviciului divin fu condus Il. Sa în procesiune la curturul parochial, unde a primit visita vicecomitelui, a prefectului domeniului, a deputatului dietal și a oficianților dela pretură. Oficios s'a prezentat Il. Sale și deputațiunea bisericeii gr.-or. din loc reprezentată prin protopopul Ioan Pinciu și preoții locali gr.-or. Ioan Têran și Nicolae Ghercea. Inteligența din Jebel s'a prezentat prin Vichentie Pop, proprietar și avocat și prin Marcu Loichiță, notar pensionat ș. a.

După primirea vizitelor Il. Sa a cercetat mai întâiu biserică gr.-or. din loc și însoțit de parochul local Corneliu Teahă a făcut visite inteligenței și câtorva poporeni fruntași.

La ora 1 d. a. s'a ținut în onoarea Il. Sale banchet în noul edificiu al școalei gr.-cat. din loc, la care au luat parte 42 persoane. Cu această ocaziune, firește, toastele nu puteau lipsi. Mai întâiu a tostat Il. Sa în sănătatea Maiestății Sale bunului nostru Monarch, ca celui mai mare patron al bisericeii române gr.-cat. de Lugoj, urându-i zile îndelungate pentru fericirea patriei și a bisericeii noastre prosperare. Din considerare cătră înalții oaspeți a repetit Il. Sa și în limba maghiară acest toast, pe care oaspeții l-au ascultat stând în picioare.

Parochul local Corneliu Teahă mulțumește Il. Sale în numele credincioșilor sei pentru bunăvoința arătată cătră ei prin venirea în mijlocul lor. Dl Ioan Boroș toastează pentru reprezentantul patronului, prefectul Szürü Kálmán, care ridicându-se mulțumește Il. Sale în numele ministerului de culte, pentru actul de mare însemnătate și solemn ce l-a împlinit în Liget. Apoi vicecomitele Kapdebo Gergely urează vieată îndelungată Il. Sale.

Dl Ioan Boroș toastează pentru comitele-suprem al comitatului Timiș și a reprezentantului de față vicecomitele Kapdebo Gergely.

În numele bisericeii române gr.-or. urează Il. Sale vieată îndelungată protopopul gr.-or. al Ciacovei dl Ioan Pinciu.

Vichentie Pop, mare proprietar și avocat în Jebel lăudând oratoria Il. Sale îi oftează să fie ceea-ce a fost la noi marii arhieriei Șuluf și Șaguna.

Nicolae Bolboca, prot. gr.-cat. al Vermeșului toastează pentru buna înțelegere frățască între gr.-or. și gr.-cat.

Consilierul ministerial dl Szürü Kálmán toastează în onoarea doamnei casei. În fine notarul comunal Galfy István ridică pocalul în onoarea oaspeților.

După banchet, Il. Sa însoțit de vicecomitele și de ceilalți oaspeți a cercetat jocul rugei, unde toți au admirat frumosul port național și vioiciunea tinerilor. La orele 5 d. a. oaspeții străini și-au luat rămas bun dela Il. Sa și s'au reîntors la Jebel. Il. Sa însoțit de dl Ioan Boroș au vizitat parochia Jebel și au făcut visite onorațiilor de acolo. Întorși la Liget, după cină au luat parte la concertul aranjat de tinerii plugari gr.-cat. din Liget cu concursul reuniunii de cântări »Unirea« din Vărădia. Concertul a succedat peste toată așteptarea de bine. Sê plănuiască să se țină în școala gr.-cat. Dar, deși aceea e nouă și spațioasă, nu încăpea publicul, și așa a trebuit să se strămute afară unde s'a jucat »Vlăduțul mamei« și »Herșco Boccegiul«. După concert, la dorința Il. Sale s'au jucat jocurile naționale »Călușerul« și »Bătuta« de 12 tineri. Acestea încă au fost frumos jucate.

Este peste putință a descrie bucuria generală vîzînd cît de bine tinerii noștri plugari și cărturari își petrec împreună, opinea cu păpușul la un loc, într'un joc. Dintre drăguțele domnișoare mi-am însemnat pe următoarele: Lucreția Bolboca din Vermeș, Mărioara Diminescu din Ciacova, Sidonia Gruiă din Mahala, Iuliana Ciovan din Folea, Aurora Borean și Ana Ioanovici din Banloc, Elena Biberia din Ghilad, Helena și Mărioara Bôrbos din Timișoara, Olivia și Silvia Dumoniu din Parța, Victoria Breca din Jivin, Ida Voinovici din Timișoara, Ana Maior și Viora Ogercin din Jebel, Mărioara Bordoș, Iuliana Luchici, Alesandrina și Valeria Cereguț, Ida Pamaist din Liget ș. a. Dimineața zilei următoare a încheiat cu mîndrele sale zori veselie noastră.

Il. Sa pe la orele 11 și jumătate din noapte s'a retras dela petrecerea noastră între însuflețitele ovațiuni ale poporului adunat. Dimineața la 21 Septembrie părăsi Il. Sa Liget în sunetul clopotelor și bubuitul treascurilor, după-ce-și luă mai întâiu rămas bun dela altarul Domnului, dela parochul și curatoratul bisericesc și dela toți credincioșii adunați pentru a-l petrece. Până la stațiunea din Saag a petrecut cu Il. Sa judele comunal, preotul local, corul gr.-cat. din Liget și mulțime de popor.

Concertul și petrecerea pe lângă succesul moral ne-a adus și un venit material de 21 fl. 15 cr. Suprasolviri au încurs dela următorii d-ni și d-ne:

Il. Sa părintele episcop Radu 10 fl.; d-nii Ioan Boroș 3 fl.; Ioan Maier, medic comunal 4 fl.; Demetriu Teahă, paroch 1 fl. 50 cr.; Georgiu Trăilă, paroch al Timișoarei 1 fl.; Ioan Vulcan, protopop 1 fl. 50 cr.; Nicolae Bolboca, protopop 1 fl.; Romul Iorgovici, preot 50 cr.; Iosif Nicolaevici, pădurar 50 cr.; Grigore Nicolaevici, notar pensionat 70 cr.; Dănilă Cereguț, învățător 50 cr.; Demetriu Binboș, notar pensionat 1 fl.; Iosif Mateiu, preot gr.-ort. 1 fl.; Valeriu Giurgiu, teolog absolut 1 fl.; Vasiliu Martinovici, proprietar 50 cr.

Primească atât Il. Sa bunul nostru episcop Radu, cît și onoratul public, ce a binevoit a înalța festivitățile noa-

stre prin prezența d-sale, mulțumirile noastre cele mai călduroase. Dee D-zeu, ca în fiecare an să aibă Il. Sa de sfințit barem câte o biserică ca cea din Liget.

O sfințire de școală.

Cuvești, 10 Octombrie c. 1899.

Duminecă, în 17 Septembrie c., comuna noastră Cuvești a avut o îndoită bucurie și mîngăiere, căci în această zi s'a sêvîrșit sfințirea noului edificiu școlar, zidit de întreprinzătorul Iacob Ușița din Lipova.

Credincioșii comunei noastre bisericeii române gr.-or. sînt vrednici de laudă pentru zelul și osteneala ce și-au dat la ridicarea unei astfel de școle confesionale române, zidită toată din material solid și cu înfătoșare plăcută.

După serviciul d-zeesc atât neobositul și vrednicul părinte Iosif Iorgovici, cît și părintele capelan Ioan Suciu, însoțiți de pruncii școlari, administratori, de corul vocal și de popor, lăudând pe D-zeu în sunetul clopotelor am ajuns cu lithia la școală, unde după rugămintele îndatinate s'a sêvîrșit sfințirea salei și a locuințelor.

La sfîrșit dl preot a felicitat pe popor să se bucure de rodul muncii sale, ear' subscrisul prin o vorbire la înțelesul poporului, i-a îndemnat pe poporeni de a se nîsu într'acolo, ca după osteneala ce și-au dat să tragă și folosul. Aceasta numai așa o vor pute face, dacă nesiliți de lege și superiorități prețuesc școala și învățătura, trimițîndu-și pruncii dela 6—12 ani regulat la școala de toate zilele, ear' pe cei de 12—15 ani la școala de repetițiune.

Intru ridicarea însemnătății actului, »corul vocal« sub conducerea subscrisului a aranjat după amezii o petrecere populară, ear' seara concert cu teatru și joc, după următorul program:

1. Motto. Salutarea, cuartet de C. Porumbescu, executat de corul vocal. — 2. Piesa teatrală »Idil la țeară«, în care au jucat rola 9 persoane, parte bărbați, parte femei și fete. Piesa a făcut plăcută impresiune asupra ascultătorilor, cari partea cea mai mare ca țărani n'au prea avut prilej a vedea până acum jocuri de teatru. — 3. »Eată ziua triumfală«, cuartet executat de cor. — 4. »Cîntecul cel mai frumos«, poezie de I. Vulcan, declamată de un corist. — 5. »Jorghină, Jorghină«, sextet de Val. Magdu, executată de corul mixt. — 6. »Voină«, baladă populară, de I. Răchitan, predată de o coristă. — 7. »Nusca«, sextet de Val. Magdu, executată de corul mixt.

A urmat apoi jocul, care a durat în cea mai frumoasă ordine, până în zorile zilei.

Dintre oaspeți notăm pe d-na: I. Iorgoviciu, d-nii: Ioan Suciu, preot-capelan cu d-na, Corneliu Iorgoviciu, notar cu d-na, Ioan Covaciu, pădurar regesc cu familia, Vasiliu Iorgoviciu, pădurar regesc cu familia (toți din loc). Al. Priebsch, viconotar în Hodoș, Iosif Kiss, proprietar în Vicoș cu familia, Oficiul financiar din Chisdia — 4 indivizi, I. Kohn cu familia din Chisdia, văduva Vörös Ferencz, moașe în Șistarovet, etc.

Suptasolviri la cassă au dat: văduva Vörös Ferencz 2 fl. v. a.; George Zarva, econom în loc 1 fl. 40 cr.; I. Kohn 50 cr.; I. Kiss 1 fl. 50 cr.; Priebsch 1 fl. Oferte au dat George Spên, învățător în Comeat 1 fl. și Teodor Suricescu, notar în Șistarovet 1 fl.

Primească pe această cale din partea noastră atât dăruitorii, cît și toți cari ne-au onorat cu prezența, recunoștință și mulțumită. Georgiu Toml, inv. dirig.

PARTEA ECONOMICĂ.

Aratul și grăpatul pământului.

Recerințele cele mai însemnate, sub cari trebuie făcute arăturile sunt: timpul, adâncimea și forma. Ce se ține de timpul aratului, trebuie să ne însemnăm, că acela atunci este mai potrivit pentru arat, când pământul nu e nici prea moale, dar' nici prea tare, ci are gradul de mijloc între umezeală și uscăciune.

Pământurile lutoase sau cleioase, dacă s'au prea umede când se ară, atunci brazdele se țin într'una și uscându-se în starea aceasta se împetresc, mai cu seamă peste vară și astfel capătă o scoarță tare, care la a doua arătură sau la sapă abia se poate strica, ear' dacă pământul e prea tare când se ară, atunci se fac bulgări (bruși) mari după plug, cari câte-odată nici cu grapa nu se pot sparge cum se cade.

Pământul când se ară trebuie să fie deplin svântat, cu deosebire înainte de a-l sămăna, ear' în pământurile lutoase și răci să ne ferim pe cât ne putem de a face la sămănat arături afunde și a sămăna pe timp umed sau ploios, pentru-că apucând semințele prea afund în pământ, unde aerul, lumina și căldura nu pot străbate, ușor se pot putrezi.

La arat brazdele pot fi date în afară sau pot fi adunate către mijlocul locului. Asemenea arături cu brazdele către mijloc se fac mai cu seamă în pământurile umede și apătoase. La sămănat brazdele se fac totdeauna către mijloc, pentru-ca să se ridice locul și să nu stee apa pe el, când sunt prea multe ploi.

A doua recerință a unei bune arături este adâncimea brazdelor. În privința aceasta se împart arăturile în trei părți: arături superficiale (mai pe deasupra), cam de un lat de palmă, cari se fac mai cu seamă la sămănat, arături mijlocii, cam de două laturi de palmă, cari se fac mai cu seamă la ogoarele de toamnă și de vară și arături afunde, cari se fac mai cu seamă pentru îmbunătățirea și amestecarea pământului.

A treia recerință a unei bune arături este forma ce se dă brazdelor și arăturii. În privința aceasta plugarii învățați zic: că afară de arăturile pentru sămănat, ale căror brazde pot fi mai late ca afunde, pentru celelalte arături brazdele să nu fie mai late ca afunde, de oare-ce dacă sunt mai late, nu se răsbesc bine cu aratul și sub ele rămâne pământul nelucrat.

Brezdele pot să fie de tot răsturnate sau culcate la pământ; pot să fie numai de jumătate plecate sau pot să stee drept în sus. Așezatul și răsturnatul brazdelor atîrnă totdeauna de la plug. De aceea se și zice, când se vede o arătură rea, că aceea a fost făcută cu un plug rău.

Între toate arăturile, cele cu brazdele plecate de jumătate sunt cele mai bune, de oare-ce prin acelea pot străbate mai ușor: aerul, căldura, ploaia și lumina, asemenea și la grăpat se pot zdrobi și mărungi mai cu înlesnire.

Economii mai mari de pământ cari au locuri mari întinse, în formă de pătrat sau oblung, le ară pe acelea la

șes, nu numai în lungul, ci și în latul în modul acesta brazdele se sfărâșcă și smăruntă mai bine, ear' scopul aratului se ajunge astfel cu mult mai ușor.

Grăpatul pământului este de însemnătate din mai multe puncte de vedere. Prin acela se sfărâșcă și smăruntă brazdele și bulgării mai mari de pământ; se scot și smulg cu colții acelora rădăcinile buruienilor tăiate cu plugul; se obște locul arat; se acopere și astupă sămânța și se îndeasă încâtva și pământul arat, ca acela se poată conserva timp mai îndelungat umezeala în el. Cu cât grapa se trage mai iute peste locul arat, cu atât se grapă acela mai bine. De aceea grăpatul cu caii se poate face mai cu succes ca cel cu boii.

Un loc tare brușos, trebuie grăpat de câte două-ori până-când se seamănă. Grăpatul dintăiu trebuie să se facă îndată după întors, ear' al doilea atunci când se seamănă. La sămănat e mai bine atunci, când pământul are umezeală destulă, căci atunci răsare toată sămânța ușor și curând.

Dacă grapa nu este destul de grea, ca se poată sparge brușii și se între colții afund prin brazde, atunci trebuie să se mai pună și oare-care greutate pe ea. În pământurile nășipoase grăpatul se poate face cu deplin succes și fără de a pune vre-o greutate pe grapă.

În economiile mai mari se întrebuintează grape întregi de fer, numite diagonale sau șerpuale, cari de multe-ori se împreună câte două-trei la olaltă și așa se grapă cu ele. Unde se poate pe șesuri, e bine, ca grăpatul să se facă nu numai în lungul, ci și în latul.

Aratul și grăpatul pământului sunt cele dintăiu și cele mai însemnate lucruri în economia câmpului. De aceea trebuie pândit totdeauna timpul potrivit pentru ele, căci dela modul cum și când se fac acelea, atîrnă totdeauna și rezultatul recoltelor (culesurilor).

Prelegere din pomărit.

Un ram al economiei, care aduce frumoase venituri, pe lângă puțină dar' rațională muncă, este pomăritul practic. Și pe an ce merge, va aduce tot mai mari și mai sigure venituri acest ram de economie, celor-ce s'or ocupa de el cu înțelepciune. Multe mii de florini intră în Ardeal pe poame în tot anul, și mai multe vor intra pe an ce merge, dar' puțini din acei bani au intrat în mână noastră, a Românilor, — și de vom sta cu mâinile în sân — și mai puțini vor intra. După numărul poporului din Ardeal, cei mai mulți suntem noi Români, apoi urmează Ungurii și în urmă Sașii; ear' după sumele de bani ce intră în Ardeal pe poame, cele mai mari sume sunt ale Sașilor, după aceea ale Ungurilor și numai sumușele cele mai mici vin în mâni românești. Ear' noi fiind mulți tare foarte și sumele ce ne vin fiind micușe tare foarte, mai cu nimica ne alegem din acele sume ce intră în Ardeal pentru poame.

„Nu-i dreptate!” va zice cel-ce nu știe starea lucrului. Dar' noi zicem că-i dreptate. Și de bună-seamă-i dreptate. Că, bine că noi suntem mulți, dar' cine dă bani pe poame nu întreabă: câți sunteți? ci întreabă: *câte poame și de*

ce soiuri poți da? Noi suntem mulți, dar' pomi avem puțini și de soiuri prost, pe când Sașii sunt puțini față cu noi, dar' pomi au mulți și de soiuri bun. Vom afla în multe locuri câte un singur Sas, că are pomi mai mulți decât are câte un întreg sat românesc; este câte o singură familie săsească, care bagă-n fiecare toamnă câte o mie de florini în buzunar pe poame, și vei afla destule sate românești că nu bagă nici un mic *crucer* în pungă pe aceste produse. Și cu toate acestea: Sașii din ce au pomi mulți și buni, mai mulți și mai buni pomi pun; din ce-i știu cultiva mai bine, tot mai bine vreau să le învețe cultivarea; din ce au preoți și învățători pomologi, teoretici și practici, din aceea să silesc să aducă în mijlocul lor câte un om învățat care să știe și mai bine rîndul pomilor, și să le explice în graiu lămurit tot ce se ține de cultura și îmbunătățirea acestui ram de economie binecuvîntat. Noi? noi Români Ardeleni? Din ce suntem înapoia tuturor cu pomăritul; din ce preoții și învățătorii nostri pun atât de neînsemnat pond pe acest izvor de câștig, din ce privim cu atâta nepăsare cum miile cele multe intră în Ardeal pe poame, fără a ne pute împărtăși și noi din ele!

(Va urma).

Societate comercială în Gerboveți.

O nouă societate comercială e pe cale a se înființa în Bănat, în comuna Gerboveți (Valea-Almăjului). Membrii fondatori sunt invitați la adunarea constituantă pe 29 Octomvrie n. Eată convocarea:

»Conform §-ului 154 din legea comercială membrii fondatori ai înființândei societăți comerciale pe acții în Gerboveți prin aceasta au onoare a convoca pe d-nii acționari la adunarea generală constituantă, ce se va ține în Gerboveți, la 29 Octomvrie st. n. d. a. la 2 ore, în locuința de sub nr. 32 a dlui Ignatie Străin.

Obiectele adunării:

1. Convingerea despre asigurarea capitalului social din prospect pe baza subscrierilor și plătirilor incuse.
2. Stabilirea statutelor și deciderea învoielilor eventuale cu fondatorii sau alții.
3. A lua conclud despre constituirea sau neconstituirea societății.
4. Denumirea direcțiunei prin membrii fondatori și alegerea comitetului de supraveghere pe 1 an.
5. Dispune în sensul §-ului 152 din legea comercială în privința răspunsibilității membrilor fondatori.

Gerboveți, la 5 Oct. st. n. 1899.

Axente Goga,
secretar.

Nicolae Novacovici,
plen. m. fund.

Din traista cu povețele.

— Răspunsuri. —

Abonentul nr. 8990. Da, chiar după-cum spui! Înaintați o cerere la protopretorele că se pună în candidare pe omul ce îl doriți. El, după drept și dreptate, va trebui să-l pună; dar' apoi d-voastră să-l susțineți cu voturile, ca se nu reese altceeva, decât omul dorit de d-voastră.

SEFATURI.

Stîrpirea gîrgărițelor.

Gîrgărițele încuibate prin coșurile și hambarele pline cu bucate, fac o daună foarte însemnată economilor, măcinând și găurind grăunțele întregi și lăsându-le numai coaja lor seacă. Pentru stîrpirea lor s'au cercat fel și fel de mijloace, dar' cu puțină isbîndă.

Cel mai bun și totodată și cel mai sigur mijloc, este vînturarea și aerisarea cât mai deasă a coșurilor și hambarelor pline cu bucate, ca să nu se umezească sau să facă praf, de oare-ce gîrgărițele mai cu seamă în astfel de locuri se prădesc.

Alt mijloc probat este și cânepa de toamnă sau topită, care pusă printre bucatele atacate de gîrgărițe, răspîndește un miros greu, pe care acelea nu-l pot suferi și părăsesc cu grămada locul acela. Unii economi mai încearcă stîrpirea gîrgărițelor și prin așezarea moșinoaielor de furnici în anumite vase mai largi, în apropierea lor. Furnicile năvălesc pe gîrgărițe și le omoară în timpul cel mai scurt, putîndu-se depărta după aceea moșinoaieleroași la locul lor.

Pentru cultivarea smochinilor.

În Octomvrie trebuie pus cu rădăcina într-o groapă în pivniță și astrucate rădăcinile bine cu pămînt, unde stă așa până în luna lui Maiu, când se scoate și pune în grădină. Pe astă cale eu am avut toată vara mulțime de smochine mari, coapte și mursală de dulce. Acest răspuns îl dă d-na Eufemia Pagu, preoteasă văduvă în Cîmpeni.

Știri economice.

„Corona“ este numele reuniunii de păstrare și anticipare, înființată în Elisabetinul Timișoarei (Temesvár-Erzsébetváros) ca societate pe cote, cu responsabilitate restrînsă. Pentru înactivarea acestei reuniuni de păstrare 20 frunțași români din Elisabetin au emis un „Apel-Prospect“ pentru înscriere ca membri ai reuniunii, resp. subscrieri de cote. Capitalul reuniunii se compune din cote de câte 50 coroane, solvite per o coroană în fiecare lună, avînd subscriitorii a solvi ca spese de fundare câte o coroană de fiecare cota.

Scopul reuniunii este a deștepta spiritul de economisare și a veni membrilor ei în ajutor cu împrumuturi ieftine la întreprinderi și lucrări pe terenul agriculturii, industriei, comerțului și altor afaceri de economie și de câștig. Înscrieri se pot face la Vincențiu Belințan, contabil-actuar la Asociațiunea funebrelă română din Timișoara - Elisabetin.

Carne din România în Anglia. „Constituționalul“ dela 7 Octom. spune, că a sosit la Brăila reprezentantul unei mari case de comerț din Anglia pentru a pregăti transportul cărnei proaspete la Anglia. Până la Constanța transportul se va face cu vagoane frigorifere ale statului, ear' de acolo mai departe cu vagoane ale companiei. În scopul acestui esport de carne se construiește în Brăila un abator sistematic, unde vitele se vor tăia în condițiuni sanitare tot atât de severe, ca și în abatorul dela Iași.

Pentru viieri. În ediția ministerului reg. ung. de agricultură din Budapesta a apărut un îndrumar scris de Zigány Zoltan, prof. școlii superioare comerciale și Boross Károly, redactor la „Borászti Lapok“ (Revista vinurilor), care îndrumar privește pe cultivatorii de vii, cum adevărat și-ar pute mai bine valoriza (griji și vinde etc.) vinurile și spre acel scop cum trebuie a le chivernisi. Se recomandă cultivătorilor de vinuri cari știu ungurește. Numele broșurei e: *A Pinczeszövetkezelekről*.

A 10-a

Expoziție de vite

arajantă de

„Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“.

I. Programul

expoziției de vite, ce se va ține Vineri la 27 Octomvrie n. 1899 în orașul Sibiiu.

1. În scopul de a înainta economia de vite, „Reuniunea română de agricultură din comitatul Sibiiului“ va aranja la 27 Octomvrie n. 1899 în orașul Sibiiu o expoziție de vite, avînd a se împărți de astă-dată premii în suma de 400 coroane, din cari 200 dăruite de înaltul minister, ear' 200 de comitatul nostru.

Expoziția se va mărgini de astă-dată la vite cunute cu excepțiunea caprelor.

2. Expoziția se va ține în ziua amintită, începînd dela 9 ore înainte de amiază și până la 1 oră după amiază, când va urma premiarea.

Expoziția se va ține pe locul „Tîrgului de vite“.

3. La expoziție se primesc vitele locuitorilor din comunele Sibiiu, Turnișor, Cristian, Rășinari, Poplaca, Bungard, Șura-mare, Slimnic, Mohu, Gușterița, Gurariului, Orlat, Sadu, Șura-mică și Vestem.

Pentru vitele aduse din afară de Sibiiu se cer pasapoarte în regulă.

Cerînd trebuința, proprietarii au să dovedească, că au ținut înșiși vitele în timp de $\frac{1}{4}$ de an cel puțin.

Oile trebuie espuse în grupe de cel mai puțin 3 capete, altcum nu se premiază.

4. Primirea vitelor în expoziție se face prin comitetul aranjator local, care va publica din parte-și dispozițiunile luate. Comitetul poate refuza primirea, însă numai din cauze binecuvîntate.

Vite jugănite și peste tot vite, cari nu pot servi la prăsirea mai departe, nu se primesc în expoziție respective nu se premiază.

La fiecare vită respective grupă de oi comitetul aranjator alături o tăbliță sau bilet, cuprinzînd numărul curent, etatea vitei și numele proprietarului.

Vitele se așează în grupele, la cari aparțin.

5. Despre vitele primite comitetul aranjator alcătuiește o listă generală, în care se petrec datele amintite la punct 4.

6. Esponenții sînt îndatorați a purta înșiși grije de vitele lor și a le da hrana trebuincioasă.

7. Se vor distribui treizeci-și-opt de premii în suma totală de 400 coroane, și anunit:

Grupa I. Bovine de prăsilă (rassa indigenă și străină).

a) tauri de $2\frac{1}{2}$ —5 ani: 1 premiu de stat de 40 cor.; 1 premiu de 20 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 5 coroane;

b) vaci de $2\frac{1}{2}$ —8 ani: 1 premiu de stat de 35 cor., 1 premiu de 20 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 8 cor., 1 premiu de 5 cor., 1 premiu de 2 coroane;

c) tăurenci și junince de 1— $2\frac{1}{2}$ ani: 1 premiu de stat de 30 cor. și altul de 25 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 5 cor., 1 premiu de 4 cor., 1 premiu de 2 coroane;

d) viței și vitele de $\frac{1}{4}$ —1 an: 1 premiu de stat de 20 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 2 premii de câte 2 coroane.

Grupa II. Oi de prăsilă.

a) berbeci de 1—5 ani: 1 premiu de stat de 25 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 4 cor., 1 premiu de 2 coroane;

b) oi de 1—5 ani: 1 premiu de stat de 25 cor., 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 3 cor., 2 premii de câte 2 cor.;

c) noatini și noatine din 1899: 1 premiu de 10 cor., 1 premiu de 6 cor., 1 premiu de 4 cor., 1 premiu de 2 coroane.

Premiile de stat, amăsurați dispozițiunei ministeriale, se vor distribui, la propunerea juriului, prin onorabilul inspectorat pentru prăsila vitelor din districtul Sibiiu.

II. Premiarea.

1. În scopul premiarei, comitetul central al Reuniunii agricole a numit juriul constător din domnii: Demetriu Comșa, prof. seminarial, ca președinte al juriului; Victor Tordășianu, oficial consistorial, ca secretar al juriului; Dr. D. P. Barcianu, prof. seminarial; Dr. P. Șpan, prof. sem.; Petru Ciora, oficial cons., Emil Verzariu, funcț. de bancă; Pantaleon Lucuța, căp. c. și r. în pens.; Alexandru Lebu, propr.; Rom. Simu, inv. pens.; Dr. Ioan Stroiia, prof.; Lazar Prașca, propr.; Iosif Joandrea, Petru Simtion, Petru Joandrea, George Arpășan, Nicolae Buian, economi, Toma Joandrea, învățător, toți din Sibiiu; Vasile Bălan jun., econom, Nicolae Șurean, inv., ambii din Cristian; Aleman Dancăș, prim., Ios. Goga, Șerban Cioran, parochi, Aleman Galea, inv., Mihail Jourca, notar, toți din Rășinari; Coman Baca, paroch, Stan Olariu, primar și Vlad Băcilă, ec., toți din Poplaca; George Dordea, propr., Ioan Necșa, paroch, ambii din Bungard; Toma Ciupea, ep., Dumitru Băilă, inv. pens., ambii din Șura-mare; Nicolae Mihălțan, preot, Toader Masca, ec., ambii din Slimnic; Ioan Slăvescu, par., Simion Pisoiu, ec., Sim. Iancu, not. pens., toți din Mohu; Ioan Stăngu, paroch din Gușterița; Ioachim Muntean, par.; I. Voicu, ec., Ioan Măcelariu, propr., toți din Gurariului; Ioan Stoia, inv., Iacob George, ec., Leon Maior, inv., toți din Orlat; Ioan Șandru, primar, Const. Popovici, not., Nicolae Cimpoca, ec., toți din Sadu; Nic. Hurubean, econ., Ieronim Spornic, not., Ioan Mărginean, ec., Ioan Bozdoc, primar și George I. Ogrea, propr., toți din Vestem; Nicolae Țintea, paroch, George Imbăruș, ec., ambii din Turnișor și Aron Mihuleț, paroch din Șura-mică.

Membrii absenți sau împedecați dela vot se înlocuiesc prin suplenți.

2. Nu este iertat a funcționa nimenea ca juror, când este vorba de vitele proprii, sau de ale rudeniilor mai de aproape.

3. Juriul ia în primire lista generală a vitelor espuse, examinează pe rînd și cu deosebită luare aminte fiecare vită și apoi se consultă asupra premiarei, îngrijindu-se ca publicul și esponenții să nu înfrîurească cătuși mai puțin asupra hotărîrilor de luat.

4. În ședința, ce urmează examinării vitelor, membrii juriului se consultă din nou și se pronunță, dovedind îndreptățirea propunerilor și apoi hotărînd cu majoritate absolută de voturi.

Președintele votează întotdeauna. La cas de voturi egale decide soarta.

Asupra fiecărei premiări se votează deschilinit.

5. Esponenții de premiat se petrec în o listă separată care, odată stabilită, se subscrie de președinte și secretar, precum și de alți doi membri ai juriului.

6. Împărțirea premiilor urmează a se face în mod sîrbătoresc, ținîndu-se mai înainte o vorbire în prezența juriului, comitetului aranjator, a esponenților și a publicului întrunit.

Esponenții premiați adevăresc primirea banilor prin subscrierea numelor în rubrica: »Adevăresc primirea în regulă a premiului«.

7. Secretarul juriului se însărcinează a compune un raport special asupra espoziției și premiilor. Raportul scris de președintele și secretarul juriului se păstrează în arhiva Reuniunii.

III. Dispozițiunile de premiare.

A. În general.

1. Scopul espoziției este mai ales a urni și încuraja adevărata propășire în economia vitelor. Drept aceea, în privire se va lua nu atât intențiunea vedită de a străluci cu vite de paradă, ci mai cu seamă buna chibzuire în alegerea vitelor de prăsilă, hărnicia și inteligența dovedită în realizarea scopului urmărit.

2. Prin urmare vitele altcum defec-tuoase încâtva, se pot premia în rind cu vitele oare-cum deservite. Intervenind împrejurările de mai sus, chiar și întâietate se va da vitelor de a doua mână. Dar' nici măcar în totala lipsă de altele mai bune, nu este iertat a premia vite hotărît rele sau având scăderi însemnate.

3. Dacă cutare grupă nu cuprinde îndestule vite vrednice de premiat, premiile, ce ar pisi, se pot destina pentru o altă grupă. Premiile, care, din una sau altă cauză nu s'ar fi împărțit, se adaugă la fondul Reuniunii.

4. Aceia care au prăsit înșiși vitele, vor ave întâietate față cu aceia, care au espus vite prăsite de altcineva.

Nimenea nu poate fi premiat, care n'a ținut vita în grija proprie $\frac{3}{4}$ an cel puțin.

5. Același esponent nu poate dobândi decât un singur premiu în aceeași grupă. Față cu cel premiat în cutare grupă, concurenții din altă grupă au întâietate, presupunând că vitele lor sunt deopotrivă.

B. În special.

I. Bovine (viței, vaci, tauri).

1. Ca vrednice de premiat se consideră mai ales bovinele, care întrunesc în mare măsură însușirile vitelor mari, puternice, frumoase la trup, blânde, lăptoase, bune de prăsilă și de îngrășat.

Față cu vitele corcite se va da întâietate vitelor de rassă curată.

2. Între scăderile, cari nu îngăduie premiarea se numără: trup bolnăvicios, murdar, cu totul slăbit sau cu boale înăscute, cum și scăderi care supără vederea (d. e. un corn rupt, un mers prost, rane urite etc.)

3. Ca semne de lapte mult se consideră trup prolongit, piept larg și foale șerpuit de vine groase; uger plin și mare, și nu prea cărnos, nici prea gras, înzestrat cu păr scurt și moale și având patru țite moi, groase, lungi, deopotrivă de mari; piele molatică, per subțirel și privire blândă.

4. Ca bune de îngrășat sunt a se considera mai ales vitele trunchioase, lungi, spătoase, cu capul mic, oase subțiri, piept larg și cărnos, șolduri îndepărtate, coapsă lătareată, piele mișcăcioasă, per moale.

5. Ca bune de muncă se consideră mai cu seamă vitele osoase, cu picioare cam lungi, piept lung și rotunzit, șolduri puternice, cōpitate sănătoase, mers vioiu și regulat.

II. Oii.

1. Ântâietate se cuvine mai ales oilor mari, cănoase, lăptoase și bogate în lână frumoasă și subțire, moale și lungă; deaseme-n ea se cuvine întâietate oilor de soiu vestit și însoțite de miei cu blană aleasă.

2. Rasa țigăie și stogoșe se preferă rassei bārsane (țurcane).

Din sedința comitetului central al »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiului« ținută la Sibiu, în 25 Septembrie n. 1899.

Dem. Comșa. V. Tordoșianu.
president. secretar,

ȘCOALA ROMÂNĂ.

Despre jocurile de băieți.

De Petru Roșca, profesor.

(Din progr. gimnas. din Brașov).

(Urmare).

Lupta combaterii (Barul).

Înainte de ce am cerca cu elevii »lupta combaterii« este consult a învăța următorul joc, pe care-l putem considera ca o pregătire la adevărata »lupta combaterii«.

Jucătorii se împart în două partide, cari se așează după mărime la o distanță cam de 50 pași față în față. Soartea hotărăște, care dintre partide se înceapă jocul. Punem cazul că soartea a căzut pe nr. 1, atunci conducătorul din dreapta (adecă cel mai mare dintre jucătorii partidei nr. 1) fuge până la partida nr. 2 ai cărei membri cu toții întind mâna dreaptă înainte stând gata de fugă. Conducătorul din dreapta al partidei nr. 1 își va căuta un contrar lui egal în fugă, pe care-l va provoca să-l prindă, dându-i o lovitură pe mâna dreaptă; îndată el se va întoarce și va fugi spre casă, pe când cel provocat îl va urmări încercându-se să-l prindă, dându-i o lovitură pe spate. În cas că-i succede, atunci provocătorul se consideră de prisionier al provocatului și se va așeza la partida nr. 2 după cel care l-a prins, ear' la cas că nu-i succede provocatului a prinde pe provocător, atunci el se consideră de prisionier și se va așeza la partida nr. 1 după conducătorul din dreapta, care l-a provocat. Acum va provoca conducătorul partidei nr. 2 și astfel se continuă jocul; odată provoacă o partidă, de altă-dată cealaltă. Dacă se va prinde un jucător, care are stând după sine unul sau mai mulți prisionieri, atunci acestia se consideră de eliberați și se întorc acasă și se joacă și ei mai departe. Partida, care a prins pe toți jucătorii partidei contrare, a învins.

Trecem acum la »lupta combaterii« propriu zisă.

Jucătorii împărțiți prin alegere în 2 partide se așează la o distanță de 50—80 de pași în rînduri de front față în față. Locul de joc va ave în lățime cam jumătate din lungime. Laturile de joc se vor însemna prin bețe sau prin o dungă vizibilă. În partea din dreapta dela fiecare partidă la o distanță de 3 pași mari se va însemna locul destinat pentru prisionieri.

Unul din partida nr. 1, să-l numim A, se va apropia de partida nr. 2, deschizând jocul cu cuvântul »ești«. Z din partida nr. 2 îl va urmări căutând să prindă pe A înainte de ce acesta ajunge acasă; va trebui însă să se păzească, să nu fie lovit de B, care din partida nr. 1 vine lui A într'ajutor, căci la lupta combaterii e regula principală, că numai acela poate să facă un prisionier, care a eșit mai târziu decât contrarul seu din frontul seu. Deci jocul se va continua astfel: B va fi fugărit de »V« din partida nr. 2 care are dreptul a lovi și pe A și pe B, cărora le va veni într'ajutor »C« din partida Nr. 1. »V« nu are dreptul de a lovi pe »C«, ci trebuie să se retragă înaintea lui, va căuta însă să

seducă pe »C« a se apropia cât se poate de partida nr. 2.

Dacă unul mai târziu eșit din partida nr. 2 ajunge pe C, atunci îi va da o lovitură ușoară pe spate și va opri jocul prin cuvântul »stai«, devenind C. astfel prisionier al partidei nr. 2; după-ce s'a oprit jocul, înceată ori-ce acțiune, până-ce prisionierul își va ocupa locul înainte destinat pentru prisionieri și ambele partide se întorc la locul lor. După-ce s'a așezat prisionierul, cel care l-a prins va redeschide jocul, precum a făcut-o mai nainte A prin cuvântul »ești« și jocul se va continua în modul descris până se va opri din nou; sau că se va face earēși un prisionier, sau că prisionierul făcut deja de partida nr. 2 va fi eliberat. Prisionierul se eliberează, când unuia din partida sa îi succede fără-ca să fie el prins, a-l atinge cu mâna și a striga »stai!« — 2 sau 3 prisionieri făcuți de o partidă fac o parte. După finirea unei partii jocul se întrerupe până-când fostii prisionieri se reintorc acasă. Dacă se întâmplă ca un jucător să se apropie prea mult de partida contrară, el se poate mântui căutând să ajungă granițele acestei partide fără-ca să fie lovit; în cazul acesta el se reintoarce acasă afară de granițele locului de joc.

Regulele de joc vor fi următoarele:

1. Numai acela are drept să lovească, care a fugit mai târziu dela granița partidei sale; acela care n'a fugit dela graniță, deși a fugit mai târziu, n'are drept să lovească, dacă el totuși o face și oprește prin cuvântul »stai« jocul, atunci drept pedeapsă merge el ca prisionier.

2. Acela, care fugind trece granițele laterale ale locului de joc, merge ca prisionier.

3. Cel-ce fără motiv oprește jocul, prin cuvântul »stai«, merge ca prisionier. (Va urma).

Cele patru operațiuni fundamentale.

Modele de lecții de fond din Aritmetică.

Lucrate după planul »Trepelor formale«. Pentru biennul II. (clasa III. elementară nedespărțită), de Iuliu Birou, inv. în Ticvanul-mare.

(Urmare).

b) Rezolvarea scrisă.

Să facem și problema aceasta în scris. Câți hectolitri de grâu a cumpărat neguțetorul prima-dată? (... 47 hectolitri). Dar' a doua-oară câți hectolitri a cumpărat? (... 35 hectolitri). Din ce se compun numerii 47 și 35? (... din unități și zeci). Din câte unități și zeci se compune numărul 47? (... din 7 unități și din 4 zeci). Dar' numărul 35 din câte unități și zeci se compune? (... din 5 unități și din 3 zeci). Ca să putem aduna mai ușor unități cu unități și zeci cu zeci, așezăm numerii 47 și 35 unul sub altul astfel, ca să vină unități sub unități și zeci sub zeci, dar' singuri, fără de numirea hectolitri. Uitați-vă la tablă să vedeți cum scriu eu acești numeri unul sub altul. (Învățătorul scriind):

$$\begin{array}{r} 47+ \\ 35 \\ \hline \end{array}$$

Eată așa: ântâiu numărul 47, apoi sub el numărul 35! Așezați acum pe caiete sub

problemă și voi numerii 47 și 35 așa, cum i-am așezat eu pe tablă. Ca să știți că aci este adunare, ce semn trebuie să punem la dreapta unităților numărului prim? (... o + dreaptă). Eată pun semnul adunării; puneți-l și voi la locul numit! Acum trag o linie orizontală pe sub acești 2 numerii, spre a-i deosebi de rezultatul ce-l scriem din jos. Trageteți și voi linia orizontală! (Numerii problemei vor fi așezați de școlari pe caiete vertical, așa, cum sunt așezați pe tablă și cum se ved așezați aci mai sus). Ce ați adunat mai întâiu la problema de mai nainte? (... unitățile). Ce trebuie să adunăm și aci mai întâiu? (... ear' unitățile). Unde stau unitățile? (... în locul prim la dreapta). Ce vom aduna după unități? (... zecile). Unde stau zecile? (... spre stânga dela unități). De unde vom începe dar' să adunăm? (... dela dreapta spre stânga). Fiți atenți, că începem acum să adunăm și numerii acestia! Cât fac 5 unități și cu 7 unități? (... 12 unități). În numărul 12, câte unități și câte zeci avem? (... 2 unități și 1 zece). Unde trebuie să scrii 2 unități (... sub șirul unităților). Dar' unde voiu scrie 1 zece? (... la zeci). Cât fac 3 zeci și cu 4 zeci? (... 7 zeci). Dar' 7 zeci și cu 1 zece, pe care îl avem dela unități, câți zeci fac? (... 8 zeci). Unde trebuie să scrii 8 zeci? (... sub zeci). Ce număr sau rezultat am aflat la această adunare? (... 82). Din ce este compus numărul 82? (... din 8 zeci și 2 unități). Câți hectolitri de grâu a cumpărat dar' neguțetorul peste tot? (... 82 hectolitri).

2. Despre cine am vorbit noi în problema aceasta? Ce a cumpărat neguțetorul? Ce ni-s'a cerut? Ca să știți câți hectolitri a cumpărat neguțetorul de toți, ce am făcut noi cu numerii 47 și 35? Cum am așezat numerii pe tablă pentru a-i aduna? De ce am așezat noi numerii unul sub altul? Ce semn am pus la dreapta unităților numărului prim? Pentru-ce? Ce semn am tras pe sub numerii de adunat? Pentru-ce? De unde am început a aduna? Ce am adunat mai întâiu? Ce am făcut cu suma unităților? Ce am adunat după unități? Ce am făcut cu suma zecilor? Ce fel de numerii am adunat? Ce rezultat am căpătat?

3. Cine știe să spună acum cum se adună mai ușor numerii de același fel? Spune tu, N.! Bine! Voiu șterge acum rezultatul adunării, pentru-ca să lucrați și voi singuri adunarea aceasta, așa cum ziserăți și cum am lucrat eu mai nainte. Cine știe să facă singur adunarea acestor numerii? Să ese N. la tablă, să lucreze cu voce tare, ear' voi ceialaltii să lucrați în bănci pe caiete în liniște; însă fiți cu băgare de seamă, ca să nu greșiți! Lucrați! (Școlarii lucrează ca la problema 1-ia).

Termine ambele probleme, la finea Clarității, numerii acestora, at t pe tablă cât și pe caiete, vor fi așezați și rezolvați astfel:

Adunarea numerilor scriși în linie verticală.

La problema 1.	La problema 2.
$\begin{array}{r} 36+ \\ 28 \\ \hline 64 \end{array}$	$\begin{array}{r} 47+ \\ 35 \\ \hline 82 \end{array}$

(Va urma).

Dr. Daniil P. Barcianu.

— Vezi ilustrația. —

Mulțumită avântului și inovațiunilor metodice-didactice ale pedagogiei moderne, cu cari am început de un timp încoace a ne împrieteni și noi, învățătorii populari, școala română înaintează cu ușurință și succes admirabil.

Grație puținelor noastre foi pedagogice, învățătorii conștii de chemarea lor, au ocaziune a-și întări și perfecționa cunoștințele duse cu sine din pedagogie și practisate în școală, precum și toate manifestările pedagogiei moderne.

Între acei rari bărbați de azi cari, cu deosebit zel și abnegațiune și bine-meritați pe terenul literar și pedagogic, lucră, ca redactori la astfel de foi, la perfecționarea mai departe a învățătorilor români, locul cel de frunte îl ocupă fără îndoială prim-redactorul actual al

Dr. Daniil P. Barcianu.

»Foi Pedagogice« din Sibiu, prea on. domn. Dr. D. P. Barcianu.

Dr. Barcianu s'a născut la an. 1847 în Rășinari; a studiat în Sibiu. În anul 1869 a fost trimis în Germania din partea ministrului de culte și instrucțiune publică, spre a studia organizarea școalelor populare de acolo, ear' la 1870—74 a ascultat la universitățile din Viena, Bonn și Lipsa prelegeri de pedagogie și științele naturale.

În anul 1876 a fost numit profesor la »Institutul pedagogic-teologic din Sibiu«, unde funcționează și azi.

Ca profesor a fost totodată și director al școalei civile de fete a »Asociațiunii transilvane pentru literatura română și cultura poporului român«, deasemenea mai mulți ani secretarul al II-lea al acestei »Asociațiuni«.

Pentru sentimentele sale naționale a fost și membru al comitetului național

și ca atare judecat în procesul Memorandului și închis în Vaț.

Profundele sale cunoștințe și-le manifestează atât ca profesor, cât și ca scriitor român.

D-sa, pe lângă redactarea »Foi Pedagogice«, a scris și publicat mai multe lucrări, de mare importanță în literatura școlară, pedagogică și științifică peste tot.

Din scrierile d-sale amintim:

1. »Untersuchungen über die Blütenentwicklung der Onagraceen«. Hermandstadt, 1874.

2. »Elemente de istoria naturală«. Sibiu, 1881—83, în 3 cursuri.

3. Lucrul de mână în școalele de băieți și în institutul pedagogic«. Sibiu, 1885.

4. »Istoria naturală în școala populară«. Sibiu, 1890—1891.

Afară de acestea, dl Barcianu a prelucrat și edat operele răposatului său tată:

1. »Vocabulor român-nemțesc« și »Wörterbuch der roman, und deutschen, Sprache«. Sibiu, 1886 și 1888.

2. »Gramatica germană«. Sibiu, 1896.

În anul 1891 a redactat revista literară »Foaia Ilustrată«, ear' în anul trecut, 1898 împlinindu-se 25 ani dela moartea Marelui Andrei, cu această ocaziune a rostit »Cuvântul festiv«, care s'a publicat și în broșură separată.

De present redactează »Foaia Pedagogică« din Sibiu, intrată în al doilea an și e președintele Reuniunii învățătorilor rom. gr-or. din acest ținut, în care calitate deasemenea a dovedit mult tact și un rar interes pentru perfecționarea membrilor-învățători, luându-și partea sa de leu în susținerea mai departe a tuturor Reuniunilor din arhidieceasă.

Scrierile și cuvântul ridicat în această chestiune sunt tot atâtea dovezi eclatante despre viua dragoste ce o păstrează statului învățătoresc, care cu toată inima îl și iubește și-l consideră ca pe cel mai aprig și sincer protector al său.

Sântem fericiți, când avem în fruntea noastră astfel de bărbați, cum e dl Barcianu, și rugăm pe Atotputernicul să-l țină întru mulți ani, spre folosul și fala învățătorilor și a școalei române! Din »Almanachul inv. rom.«

Răvașul școalei.

»Foaia Pedagogică«. Apare în Sibiu la 1 și 15 a fiecărei luni, Abonamentul: 1 an 3 fl. 1/2 an 1 fl. 50 cr. Pentru România pe an 10 lei. Anul III. nr. 18 dela 15 Septembrie v. are următorul cuprins: Chestiunea pedepselor în școala populară (continuare din nrul precedent). — Modele de lecțiuni (Capra cu trei iezi). — Din literatura școlară. — Informațiuni.

Conferențe învățătorești. Învățătorii gr-orientali din protopresbiteratele Mercurea, Sebeș și Alba-Iulia, sânt convocați la conferință pe zilele de 14—16 Octombrie st. v. în Sebeș.

Concursuri școlare. În dieceza Aradului sunt de ocupat posturile învățătoresci la școlile din *Bârșă, Dieci* (ppresb. Butenilor) termin de concurs 30 zile, *Cutina* (ppresb. Belințului), termin de concurs 5 Noemvrie st. n., ear' în dieceza Caransebeșului postul de învățător la școala din *Silagi* (ppresb. Buziașului), termin de concurs 30 zile.

Convocări. Onorații membri ai Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din tractele protopopești ale Murășului și Somcutei-mari, (cari sunt filiale la Reuniunea învățătorilor gr.-cat. din comitatele Sătmăr și Ugocia, aparținători diecesei Gherlei), sunt invitați a participa la adunarea ordinară de toamnă, ce se va ține Marți, la 7 Noemvrie st. n. a. c. în sala școlii gr.-cat. române din Remetea (Kóvár Remete).

Programa: 1. Dimineața la 8 ore liturgie solemnă. 2. La 10 ore deschiderea ședinței. 3. Ascultarea prelegerei practice din „scriptologie”. 4. Citirea protocolului adunării trecute și raportul activității oficialilor Reuniunii filiale. 5. Constatarea membrilor absenți și înscrierea membrilor noi. 6. Citirea disertațiunii despre „Cultivarea și folosul pomilor”. 7. Criticarea prelegerei și a disertațiunii. 8. Designarea locului adunării proxime, precum și alegerea obiectului din care va avea să propună învățătorul în a cărui comună se va ține adunarea și alegerea temei de disertațiune. 9. Denumirea disertațiilor. 10. Propuneri diverse. *Somcuta-mare*, la 1 Octomvrie 1899.

Ioan Sêrbu, prot. în Somcuta-mare, inv. în Somcuta-mare, presid. reun. fil. **Stefan Pop**, inv. în Somcuta-mare, secret. reun. fil.

— În sensul §-lui 21 din statutele Reuniunii învățătorilor gr.-cat. din archidieceza gr.-cat. de Alba-Iulia și Făgăraș, prin aceasta se concheamă adunarea de toamnă a despărțământului constituit din membrii Reuniunii ce aparțin vicariatului gr.-cat. al Făgărașului.

Adunarea se va ține *Duminecă*, la 29 Octomvrie st. n. a. c. în școala gr.-cat. din *Besimbac*, pe lângă următorul program:

1. La 8 ore a. m. constatarea membrilor prezenți, în școală, și participarea în corpore la serviciul divin. — 2. La 10 ore a. m. deschiderea adunării. — 3. Prelegerea practică a dlui învățător din loc Zaharie Pop cu elevii școlari. 4. Citirea și verificarea protocolului adunării din Dejani. — 5. Încasarea taxelor și înscrierea de membri noi. — 6. Legitimarea achitărei abonamentului la „Foaia școlastică”. — 7. Disertațiunea dlui Ioan Pop despre „Economia rațională”. — 8. Aprecierea prelegerei și a disertațiunii. — 9. Raportul președintelui despre adunarea generală a Reuniunii ținută în Blaj, la 22 Septemvrie a. c. și în legătură cu aceasta raportul cassarului. — 10. Eventuale propuneri și interpelări. — 11. Fixarea locului și timpului pentru adunarea viitoare. — 12. Designarea membrilor ce vor prelege ori diserta în adunarea viitoare. — 14. Alegerea oficialilor despărțământului pentru periodul următor.

Șinca-veche, 13 Octomvrie 1899.

Ioan Pop, președinte. **Eustachiu Crișianu**, notar.

Almanachul învățătorului român. Frumosul și folositorul *Almanach al învățătorului român*, despre care am scris în nrul trecut, este primit foarte bine de învățători și alți bărbați de școală. În nrul de azi dăm din *Almanach* portretul vrednicului bărbat de școală, profesorul *Barcianu*, cu biografia.

Foile noastre scriu în vorbe lăudătoare despre el.

Eată s. p. ce scrie „Gazeta Transilvaniei”:

Acest Almanach, tipărit la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiu, are un exterior simpatice, hârtie fină și e legat în păreți tari și frumoși de pânză. Cuprinsul este bine întocmit mai ales pentru trebuințele zilnice ale învățătorilor.

Învățătorii noștri 'și-l pot procura mai ușor dacă la renoirea abonamentului mai adaug suma de 1 fl.

Pentru școlile de repetițiune. Mai mulți colegi îmi pun întrebarea, că ce carte de cetire pot folosi mai cu succes pentru școlile repetitoare?

Acelora le răspund: „Cartea poporului” sau „Carte de cetire” pentru anii din urmă ai școlii populare, școlile de repetițiune, cursurile de adulți și pentru *poporul nostru*, aprobată de înaltul minister de culte și instrucțiune publică și întocmită de subscrisul. Se află la librăria N. I. Ciurcu în Brașov.

Ioan Pop Reteganul.

Conferențe învățătoresci. Învățătorii gr.-or din *cercul Sibiului*, compus din ppresbiteratele Sibiu, Seliște și Avrig sunt convocați la conferențe pe 26 Octomvrie n. în Sibiu, ear' cei din *cercul Câmpenilor* pe 26 Octomvrie n. în Câmpeni.

CRONICĂ.

Daruri creștinești. Proprietarul *Mihail Piroșca* din Sovata a cumpărat pe seama parohiei gr.-cat. de acolo un intravilan cu 200 fl. și a donat din moșia sa un fânăș de 5 care de fân, în preț de 200 fl. — *Ioan Șandor* cu soția sa, econom în Almaș, a donat un intravilan îngrădit cu zid, cu casă de peatră, sură și alte clădiri economice, în scopul ca cu timpul să se înființeze parohie cu paroch stabil (acum e filie la Ibsfalău), ear' pentru biserica edificată în vara aceea a donat material de 400 fl. — *Stefan Boer*, paroch gr.-cat. în Abășfalva, împreună cu soția sa *Ioana Călugăr*, a donat bisericeii de acolo o grădină cu pomi în preț de 200 fl.

În congregația Făgărașului, ținută alaltăieri, s'a ales cassar comitatens *Ioan Scurtu*, controlor *Gergely János*, primviconotar *Mihail Bărdossy*, al doilea viconotar *Jankovics Béla*, ear' pretor în cercul Șercaia a fost ales *Dombrády Gyula*. Raportorul lui „Egyetértés” spune, că la începutul ședinței, la titlul „fondul gimnasial”, oratorii români au pretins să se înființeze catedră pentru limba română și au hotărât să înainteze în acest obiect petiție la ministrul de culte și instrucțiune publică.

† **Basilu Stanciu.** Se aduce la cunoștință, că *Basilu Stanciu*, cesar și regiu căpitan pensionat, membru pe viață al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, membru ordinar al consiliului municipal și administrativ, precum și a altor comisiuni ale comitatului Făgăraș, membru al direcțiunii societății acționare „Furnica” etc. etc., în al 79-lea an al etății, după suferințe grele, împărțit fiind cu sf. taine, a încetat a mai trăi, astăzi la 12 Octomvrie 1899, la 2 ore p. m. spre dauna consăngonilor și a societății omenesti, pentru cari în toată viața dînsului a lucrat. În mormântarea s'a făcut Sămbătă, în 14 Octomvrie la 2 ore.

La „Reuniunea sodalilor români din Sibiu” s'au înscris de membri ajutători: *Silvestru Bucur*, măiestru cojocar în Olvaser; *Alexandru Aiser* și *Ionel Comșa*, comercianți, *Ioan Popovici*, paroch în Sadu, *Josef Zacharides*, compactor, doamna *Mărioara Corvin* născ. Stăngu și *Victor Ancean*, notar la tribunalul reg.; ear' de membri ordinari: *Emil Olieu* și *Vasile Corvin*, măiestri croitori, *Ioan Petras*, sodal croitor și *Alexandru Nemes*, măiestru faur, *Ioan Apolzan*, culegător-tipograf.

Eliberat din temniță. Dl *Emanuil Măglaș*, publicist, după-cum ni-se scrie a fost eliberat din temnița de stat a Seghedinului, *Vineri* dimineața, la 13 Octomvrie. D-sa a suferit temniță restimp de două luni, osândit fiind de către curtea cu jurați din Oradea-mare, pentru-că ar fi „aștitat la ură” împotriva Maghiarilor, printr'un articol al „Tribunei Poporului” înainte de „înfrățire”. Dl *Măglaș* a suferit cu răbdare chinul vieții din temniță și a eșit plin de dor de a lupta pentru drepturile neamului, pentru care e gata a-și jertfi, dacă i-se va cere și mai mult decât libertatea.

Dl *Dr. George Simon*, avocat, și-a deschis cancelaria advocațională în Mociu, comit. Cojocna.

Parochul Abrudului. În Abrud la parochia de cl. II. Abrud-Sat, dintre 7 concurenți a fost ales paroch diaconul *Iosif Gomboș* din Vidra-superioară.

Gimnasiu maghiar în Bistrița. O foaie din Budapesta vestește, că între populațiunea maghiară din comitatul Bistrița-Năsăud s'ar face mișcare, ca regimul să încuviințeze ridicarea unui gimnasiu de stat în Bistrița.

Nu știm cât crezământ se dăm acestei faime; știm însă că populațiunea comitatului Bistrița-Năsăud este aproape curat română și germană; știm că în întreg comitatul afară de Nimigea-ungurească nu e doară nici un sat cu populațiune ungurească mai compactă; mai știm că în acel comitat Românii au gimnasiu complet în Năsăud, ear' Sașii în Bistrița, cari — ambele — sunt foarte bine cercetate chiar de elevi de prin alte comitate depărtate. Pentru cine ar fi să se mai facă acolo un gimnasiu, și încă chiar ungurese, nu știm; doară pentru Jidanii cei mulți?

Cum se aduc oamenii la sapă de lemn? Un biet țeran din Slatina lăsându-și acasă nevasta a plecat să caute lucru prin Stiria. S'a bolnăvit și a ajuns în spital, costându-l curarea 12 fl. Direcția spitalului a cerut dela comună spesele. Într'aceea nevasta încă se duse la lucru în Bohemia, lăsând casa și niște bucățele de pământ în arândă la judele comunal. Antistia comunală a vândut la dobă moșioara bieților oameni, ca să scoată cei 12 fl., cu toate că legea zice că numai dacă nu se află avere mișcătoare, are să se vândă cea nemiscătoare, ear' nenorociții acestia aveau arândă la judele și 25 fl. pretensiune la o văduvă din Slatina.

Rândunele. Observatorul de păsări din Murș-Ciuciu raportează, că în 8 Octomvrie pe la 11 ore a. m. s'au văzut zburând peste comună un cârd de vre-o 20—25 rândunele, întârziate cu plecarea în țeri mai călduroase.

Statu-cot. Un călător englez a aflat pe insula Anguilla, aparținătoare Antilelor, un omuleț (negru) numai de 27 policari, mai mic deci cu 3 policari de cum era vestitul „general” Dot. La cântar omulețul trage numai 40 funți, deși are deja vîrstă de 30 ani. Într'altel piticotul e deplin sănătos.

Dela „Reuniunea sodalilor români“. A 9-a şedinţă literară s'a ținut în seara de 12 Octombrie n. c., în sala „Reuniunii sodalilor români din Sibiu“. Au participat de astă-dată şi mai multe familii cu copii cu tot. Dintre acestia, mai multe copile de şcoală au ținut să ne delecteze şi ele, cu învoirea părinţilor, cu declamaţiuni alese. Astfel micile şcolăriţe: *Maria Baltes* a declamat pe „*Peneş curcanul*“ de Vasile Alesandri, atât de frumos, încât ne-a umplut de admiraţiune, ear' *Lucreţia Imbuzan*, fiica dlui Imbuzan, funcţionar la direcţia financiară, a eşelat cu „*Mama lui Stefan-cel-Mare*“ de D. Bolintineanu.

Foarte plăcut a fost surprins publicul present prin simpaticii copii ai cinstitei familii *Grindean*, vechiu măiestru cismar, înţeleg pe simpatice d-şoară (coristă) *Elena Grindean* şi pe fratele d-sale dl *Valeriu Grindean*, sodal cismar. Prima a declamat cu viu sentiment poezia „*Dorul*“ de V. Alesandri, ear' acesta „*Orfanii*“ de G. Creţianu. Membrul *Ioan Bologna*, sodal pantofar, a cetit, de astă-dată mai bine, continuarea din novela „*Un sfârşit jalnic*“ de I. Popovici-Bănăţanul. Sodalul *Ioan Pamfilie* a fost de tot hazul în declamarea poeziei „*La oglindă*“ de G. Coşbuc. Ca noi declamatori am ascultat pe sodalul pantofar *Antoniu Balomiri* cu „*Călătorul şi sufletul*“ şi „*Țiganul cinstit*“, cum şi pe dl *Nic. Bratu*, culeg-tip., cari prin declamaţiunea corectă au stors aplause.

Un membru.

Conferenţe învăţătoreşti. Învăţătorii gr.-or. din ppresbiteratele Reghin şi Mureş-Oşorhei sunt convocaţi la conferenţă pe 26 Octombrie n. în *Jabe-nița*, ear' cei din ppresbiteratele Braşov, Bran şi Treiscaune pe aceeaşi zi în Braşov.

I. P. Sfinţia Sa Metropolitul Dr. V. Mihályi de Apşa a fost primit alaltăieri, 16 l. c. în audienţă privată la Maiestatea Sa Monarchul, în castelul regal din Buda.

Amploriaţii — la biserică. Congregaţia comitatului Torontal a hotărât, că amploriaţii comitatensi Dumineca şi în sârbători au să meargă la biserică. Orele de oficiu în Dumineci şi sârbători nu se cassează, dar' se dă bucuros voe amploriaţilor, ca pe timpul serviciului divin să meargă la biserică.

Biblioteca populară, s'a înfiinţat de curând în comuna Sânger (Mező-Szengyel) pe Câmpie. Ori-ce dăruire de cărţi noiei bibliotecii e binevenită. Eventualele oferte a se adresa învăţătorului Maxim Oltean.

Moarte de frate pentru o găină. În comuna Toc din comitatul Aradului s'a întâmplat în 10 l. c. o moarte groaznică. Între fraţii Maxim şi Ioan Lucaci, cari locuiau lângă oaltă, domnea ceartă şi neînţelegere de multă vreme. La 10 l. c. zbură o găină din casa lui Ioan în curtea frăţine-seu; muierea lui Ioan cerca să prindă găina, dar' într'aceea învrăjbi găinile cumnatu-so. Aceasta se înfurie, apucă o secure grea, se aruncă asupra frăţine-seu şi-l ucise cu câteva lovături. Ucigaşul fu prins.

Lăcaşul Fortunei. Premiul de 600.000 coroane, dela sortirea de Mercuri a loteriei de clasă, l-a câştigat losul 62551, pus în vânzare de către colectura A. Gaedicke (Budapesta, str. Kosuth Lajos nr. 17), cunoscută în genere ca foarte norocoasă. Colectura aceasta a mijlocit clienţilor sei, prin losurile cumpărate dela ea, odată câştigul de 400.000 coroane, de două-ori cel de 100.000 c. şi de trei-ori cel de 60.000 c. Losuri pentru cl. I. se pot căpăta deja la această norocoasă colectură.

Lucru slab. Ni-se scrie, că în 26 Septembrie a. c. s'a ținut alegerea de vicotar şi matriculant civil pentru comunele *Sorostin* şi *Tapu*, unde Românii au majoritatea voturilor pentru acest drept de alegere. La acest post au concurat 3 inşi, adică 2 Români şi 1 Ungur. Cine s'ar fi îndoit că aci nu va reuşi unul din cei doi Români, după ce destoinici erau amândoi? *Şi totuşi a reuşit Ungurul!* Ear' că Ungurul a reuşit e meritul părintelui *Dancu* şi ai oamenilor d-sale cari l-au dat voturile.

Dureros lucru, că așa s'a întâmplat! Că, punem cazul să fie alesul omul cel mai de omenie, tot nu te poți apropia pe lângă el ca pe lângă unul de limba şi legea ta. Deci: Slab lucru au făcut cei-ce au votat cu un străin, până aveau 2 Români de-a îndemână, şi amândoi vrednici de acel post! Ruşine să le fie, căci nu sunt vrednici de numele de Român.

Din Cireşa ni-se scrie, că în 1 Octombrie st. n. a fost pentru comuna Cireşa şi filiile Zăvoi şi Ferdinandsberg o zi de sârbătoare. Atunci s'a ridicat adică cu mare pompă crucea pe vârful turnului de nou zidit dela biserica română. Lume multă a luat parte la această sârbare, chiar şi străini, Nemţi şi Italieni; toţi erau veseli că văd casa Domnului împodobită cu turn nou, ear' în vârful lui cu semnul mântuirii, cu crucea *Dumnului*.

Pentru biserică. Din *Somfaléu* (lângă Turda) ni-se scrie: În timpul din urmă au dăruit bisericii şi au înfrumuseţat casa lui D-zeu următorii în parohia noastră a *Somfaléului*: *Costan Lorinşiu* cu soţia sa *Anica Marcu*, deşi sunt oameni cu puţină stare, totuşi au cumpărat un rînd de vestminte pentru înmormentări cu toate aparţinătoarele în locul celor vechi, cu 16 fl. v. a. *Filip Sasu* cu soţia sa *Ana Berefi* din comuna vecină *Rachis*, cari au cumpărat un prapor negru în preţ de 10 fl. v. a. Locul al treilea al binefăcătorilor îl ocupă *ţinerimea română* din loc, care la îndemnul şi stăruinţa subscrisului şi a curatorului primar la 2 petreceri făcute în şcoală în favoarea bisericii pentru a se cumpăra un clopot mai mărişor, a adunat 19 fl. 20 cr., ear' acum în 15 a lunii curente au mai colectat din comună cam 5—6 fl. şi 10 mierre grâu tot spre scopul mai sus amintit.

Toţi binefăcătorii acestia, cari nu din fală, nici din prisosinţă au participat cu dinarul lor, ci mai mult din dorinţă ferbinte de a-şi vedea casa Domnului împodobită şi provăzută cu cele de lipsă, preaînduratul D-zeu să le răsplătească fapta creştinească din darurile sale cele neîmpuţinute şi să-i întărească în credinţa strămoşască, ca fii credincioşi ai neamului nostru românesc şi ai bisericii să fie.

Alexandru Gajia,
preot român.

Înflorire terţiară. În grădina şcolară din Mező-Tur un măr a înflorit a treia-oară. Astă-vară a făcut fructe, în August a înflorit şi a făcut fructe a doua-oară, ear' către sfârşitul lunii Septembrie pe timpul căldurilor ca de vară, a înflorit a treia-oară.

În grădina lui Simon Péter din Csurgó încă a înflorit un măr a treia-oară, asemenea şi un cais e înflorit în deplină pompă.

De pe la noi.

— Dela raportorii nostri. —

Jurul-Turzei, 16 Oct. n. — Totdeauna am fost de convingerea, că poporul nostru ţeran e bun şi ascultător faţă de cei-ce-l povăţuesc spre bine, numai trebuie să-l ştie vorbi cineva la inimă.

Cea mai nouă dovadă despre adevărul acesta e comuna *Poiana-de-Arieş* de lângă Turda. Sunt numai puţini Români în comună, partea mai mare sunt Maghiari şi cu toate aceste în scurt timp vor da de ruşine pe multe comune româneşti mai mari şi mai bogate.

A fost foarte norocoasă alegerea de învăţător la şcoala gr.-cat. în persoana lui *Mihailu Găzdac*, despre al cărui zel întru luminarea şi cultivarea poporenilor din *Mischiu*, unde a fost anul trecut învăţător, s'a făcut amintire la timpul seu în coloanele „*Foii Poporului*“.

Abia instalat în Poiana, s'a pus în conţelegere cu preotul şi cu fruntaşul *Nicolae Russ* şi alţii, ca să înfiinţeze o mică societate de lectură, cu o bibliotecă populară, dând poporului ocazie să citească foi şi cărţi româneşti.

Am fost tocmai de faţă la adunarea de constituire, şi spun drept, că m'am depărtat încântat de însufleţirea cu care a îmbrăţoşat poporul ideea societăţii de lectură. Statutele făcute după modelul celei din comuna *Zagra*, de lângă Năsăud, au fost primite; s'a ales comitetul şi s'a făcut înscrierea de membri. Resultatul m'a pus în uimire. Mai toţi ţeranii s'au grăbit a se înscrie de membri fundatori.

Copilaşii şi fetiţele din şcoala de repetiţie se întreceau întru a se înscrie de membri *ajutători* sau chiar ordinari, așa că nu m'am putut răbda să nu dau expresie bucuriei mele, printr'o scurtă vorbire, îndemnându-i la muncă şi zel.

S'a luat în statute şi înfiinţarea unui cor vocal pentru biserică. S'a hotărât, ca în timpul cel mai scurt să se aranjeze o producţiune şi teatru.

Atrag atenţiunea comitetului despărţământului „*Astrei*“ din Turda asupra acestei societăţi, prin a cărei spriginire ar face un pas înainte ideea *bibliotecilor populare* pe teritoriu despărţământului. N'are decât să spriginească cu ceva modestul fond al acestei societăţi, şi în curând va ave cu o bibliotecă populară mai mult.

O altă veste ce merită să fie comunicată e, că Românii gr.-cat. din *Poiana* au reînnoit şi anul acesta pactul cu fraţii lor gr.-or. din comuna *Cristiş*, ca să țină o şcoală comună în *Poiana*. Înţelegerea aceasta frăţească românească, există altcum de câţiva ani. Gr.-orientalii din *Cristiş* fiind prea puţini şi săraci îşi trimit copilaşii în *Poiana* şi contribuie şi ei la susţinerea şcolăiei.

Într'adevăr e emoţionant să vezi pe mititelele surcele ale neamului cum merg, zi de zi, şi mai ales iarna prin ger şi vânt doi cu doi ținându-se de mână la *Poiana*, în depărtare de 1 $\frac{1}{2}$ chlm., ca să înveţe carte, *carte românească*.

Bună înţelegere dintre Românii de confesiuni diferite din *Poiana* şi *Cristiş* le poate fi spre laudă şi altor comune spre urmare.

v. mol.

POSTA REDACŢIEI

V. G. econ. în *Mosnița*. Numerii se vede, că „i-i“ ia cineva dela postă; reclamă. „*Gruia* lui Novac“ e de mult publicat prin cărţi, deci e de prisos să-l mai publicăm.

D. P. în *Poiana-Sâr*. Bilanţul „*Concordiei*“, cum ştiu, e gata, dar' încă nu s'a publicat. Pentru dividende şi alte informaţii adresează-te la direcţiunea societăţii.

Abonent nr. 1415. Timbru trebuie; deslăşiri detaliate află în „*Almanahul învăţătorului român*“ apărut acum (pag. 47).

N. D. în *Bistra*, *Elie C. în Ag.* I. B. în *Birchiş*, şi V. D. în *S. Mih.-deş*. Cele trimise sunt bune, se vor publica pe rînd.

Abonent nr. 3515. „*Esamenul*“, nu se poate publica; am publicat un art. la timpul seu, cum ai văzut. Pentru costume naţionale adresează-te la dl Ioan Banciu în Selişte.

Poneasca. Astfel de lucruri nu se publică prin foi.

Pentru redacţie şi editură responsabil: Andreiu Baltes. Proprietar: Pentru „*Tipografia*“ societate pe acţiuni: Iosif Marschall.

Expozițiile economice din Sibiu.

Asemnându-ne înaltul minister r. u. de agricultură un ajutor de 100 fl. pentru premiile expoziției de poame și altul de 100 fl. pentru a celei de vite, programele publicate se întregesc astfel:

La premiile expoziției de poame se mai adaugă: la grupa I. Poame în stare naturală: a) mere, pere și gutui: 2 premii de câte 5 coroane; la grupa II. Struguri: a) struguri de vin: 1 premiu de 10 coroane; b) struguri de masă: 2 premii de câte 5 coroane; la grupa III. Derivate din poame și struguri: a) must, vin, rachiu, oțet și oleiu: 2 premii de câte 5 coroane; b) poame uscate, licitar, compot, dulceață etc.: 2 premii de câte 5 coroane. În consecuență se vor distribui 47 premii în valoare de 220 coroane.

La premiile expoziției de vite se mai adaugă: la grupa I. Bovine de prăsilă: a) tauri: 1 premiu de 40 cor.; b) vaci: 1 premiu de 35 coroane; c) tăurinci: 1 premiu de 30 și altul de 25 cor.; d) viței: 1 premiu de 20 cor.; la grupa II. Oi de prăsilă: a) berbeci: 1 premiu de 25 coroane; b) oi: 1 premiu de 25 cor. În consecuență se vor distribui în total 38 de premii în valoare de 400 coroane.

Premiile de stat amăsurat dispozițiilor ministeriale se vor distribui la propunerea juriului, prin onorabilul inspector pentru prăsilă vitelor din districtul Sibiu.

Expoziția de poame nu se va ține în pavilionul »Reuniunii de patinaj«, ci în saleta dela »Gesellschaftshaus«, iar cea de vite nu pe locul de patinaj, ci în »Tirgul vitelor«.

Din ședința comitetului »Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiu«, ținută la 17 Octombrie n. 1899.

Dem. Comșa, Vic. Tordășianu,
președinte. secretar.

Grăbiți a procura!

— Almanachul învățătorului român. —

Cetiți de grabă, domnilor,
Căci eată-a apărut
Un »Almanach« cu mult decor,
Cum nu s'a mai văzut.

El are chiar și călindar
Cu reguli de tipic
Și spune multe lucruri mari
Și câte-un lucru mic...

Dar' toate sînt prea de folos
Ori-cărui dascăl bun,
Ba chiar și sexului frumos
La inimă îl pun.

În text ved multe ochii tăi,
Pe file albe scrii,
De nu elevii, buni și răi,
Ei, poate — datorfi...

Zic zău, că toți vor admira
Acest op cu notiți —
Grăbiți acum a-l cumpăra,
Grăbiți! Grăbiți!! Grăbiți!!!

Doi mari Metropoliți ai Românilor

Andreiu bar. de Șaguna

și

Alexandru Sterca Șuluțiu.

— Portrete frumoase. —

Lucrate la Viena, în fototipie, fiecare separat,
pe hârtie fină de carton; sînt foarte potrivite
tablouri în casa fiecărui Român.

Prețul unui exemplar 25 cr.

Librăria »Tipografiei«,
soc. pe acțiuni, Sibiu.

KATHREINER

cafea de maltă

Kneipp.

Bunicii și mie!

Probat de mai mulți ani ca cel mai escelent adaus la cafeaua de bone. — Recomandat de medici celor ce sufer de nervi, inimă, stomac, anemie etc. — În sute de mii de familii cea mai plăcută cafea.

[1] 9—10

»TIPOGRAFIA«, SOCIETATE PE ACTIUNI, SIBIU.

Scrierile eminentului și simpaticului poet și prosator

Al. Vlăhuta,

se află de vânzare pe lângă prețurile originale și anume:

»Inbire«, poezie (1888—1895), editura Carol Müller 1896 fl. 1.50

»Dan«, roman, editura librăriei E. Graeve & Comp. 1894 (1 vol.) fl. 1.75

»Dan«, roman, Biblioteca pentru toți, 4 nri. editura Carol Müller 1896, 2 volume à 32 cr. 64 cr.

»Din goana vieții«, ediția III. (1895) fl. 1.75.

»Din goana vieții«, (Biblioteca pentru toți, 3 nri), edit. C. Müller 48 cr.

»Icoane sterse«, nuvele, (Biblioteca pentru toți), edit. C. Müller 16 cr.

»Un an de luptă«, ed. C. Müller, 1895 fl. 1.25

— Cel mai nou volum de nuvele: —

»În viltoare«, nuvele, editura Miloșescu 1896 fl. 1.—

Comandele se se adreseze:

»Tipografia«, societate pe acțiuni, Sibiu.

Circa 250 carë (20 vag.)

Fên,

calitatea I, se află de vânzare. A se adresa la dl avocat **Hargianu** în Sibiiu.

[52] 1—1

50 BUTI

bine conservate, pentru ținut vin, în mărime de 560 până la 700 litre, sînt de vîndut ieftin la

Iosif Schultz,

comerciant de vinuri,
Sibiiu, strada Poplăcei nr. 30.

[51] 1—1

Dr. Vuia

reîntors dela băi 'și-a reînceput practica medicală în [48] 3—3

Arad, strada Sina
vis-à-vis de seminar.

A apărut și se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiiu

Teoria Dramei

cu un tractat instructiv despre frumos și artă de

Dr. Iosif Blaga,
profesor.

Prețul 1 fl. 80 cr. inclusive 15 cr. porto

La „Tipografia”, soc. pe acțiuni în Sibiiu se află de vânzare

„POESII”

DE
IOAN N. ROMAN.

Prețul 50 cruceri.

Cu preț redus!

Se află de vânzare la „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiiu

Școalele din Blaj.

Studiu istoric

de
Nicolae Branzeu,

profesor la liceul „I. C. Brătianu” în Pitești.

Prețul redus dela 1 fl. la 50 cr.

Pentru porto postal încă 5 cr. mai mult.

La „Tipografia”, societate pe acțiuni în Sibiiu se află de vânzare opul premiat și publicat de „Asociațiunea transilvană pentru literatura română și cultura poporului român”

POVEȘTI DIN POPOR

adunate de

Ioan Pop-Retegeanu.

Acest op, care se extinde pe 216 pagini, cuprinzând cele mai frumoase povești și la urmă însemnare a provincialismelor, costă numai 50 cr. plus 10 cr. porto.

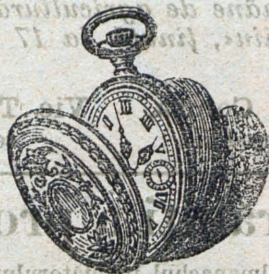

JULIUS ERÖS,

firmă improtocolată la tribunalul comercial r. u.

MAGAZIN

de oroloage, juvele, tot felul de articole de aur și argint.

Oroloj de buzunar remontoir-nichel dela 2.50 până 6 fl.
Oroloj de buzunar remontoir-argint > 4.50 > 10 >
Oroloj de buzunar remontoir veritabil argint-tula, cu părți de aur > 9.— > 15 >
Oroloaj pentru dame din aur, veritabil de Genf > 12.— > 35 >
Oroloaje pentru domni din aur, veritabil de Genf > 20.— > 80 >
Deșteptător de nichel, marcă fină > 2.— > 3 >
Oroloaje cu pendul franc., cu resare, în cutii frumoase > 5.— > 15 >
Oroloaje cu pendul vienez cu ponduri > 14.— > 35 >
Oroloaje de părete, diferite modele > 2.— > 15 >
Lanțuri de gât pentru dame, de aur > 6.— > 20 >
Lanțuri de oroloaje pentru dame, de aur > 9.— > 30 >

Lanțuri de oroloaje pentru d-ni, de aur > 20.— > 70 >
Inele de aur de tot felul > 2.— > 12 >
Inele de aur cu diamant veritabil > 6.— > 25 >
Inele de aur cu briliant veritabil > 12.— > 150 >
Inele de aur cu briliant imitat, > 3.50 > 6 >
Cercei de aur de tot felul > 2.— > 6 >
Cercei de aur cu diamant veritabil > 6.50 > 40 >
Cercei de aur cu briliant veritabil > 23.— > 250 >
Cercei de aur cu briliant imitat > 3.50 > 6 >
Brățare de aur de tot felul > 10.— > 20 >
Broșe de aur de tot felul > 6.— > 20 >
Lanțuri de oroloj și de gât din argint > 1.— > 4 >
Cercei și inele de argint > —.80 > 2 >
Brățare și broșe de argint > —.80 > 5 >

Juvaere de tot felul dela 15 cr. (preț de facon) până la 15 fl., precum și amulete, ju-ju-uri, lanțuri, brățare, medalii broșe, ace de cravată, tabachiere și țiltoare de țigarete, tacâmuri, chibritelnițe, sugarete, nasturi de manșete etc.

Fiecare obiect de aur sau de argint e examinat și probat din ofiolu și pe fiecare bucată se poate vedea esact proba oficioasă (marca oficioasă); eu garantez în scris pe doi ani pentru mersul bun al oroloajelor mele. Toate comanda le efectuează imediat, pe lângă rambursă sau trimitere anticipativă a prețului, cu îngrijire.

Reparaturi de tot soiul se esecută bine și conștientios.

Rugându-mă pentru numeroase binevoitoare comande, semnez cu deosebită stimă

JULIUS ERÖS,

Strada Cisnădiei 3. **Sibiiu.** Strada Cisnădiei 3.

(Edificiul „Transilvania”).

[44] 5—52